2647
10/3/15

കേരള സർക്കാർ

സംഗ്രഹം

സംസ്ഥാനത്തെ ജലസ്രോതസ്സുകളുടെ സമഗ്ര പാരിസ്ഥിതിക സംരക്ഷണം—നിയമസഭയുടെ പരിസ്ഥിതി സംബന്ധിച്ച സമിതിയുടെ റിപ്പോർട്ടും വിദഗ്ദ്ധ സമിതികളുടെ ശുപാർശകളും അംഗീകരിച്ച് ഉത്തരവ് പുറപ്പെടുവിക്കുന്നു.

പരിസ്ഥിതി (എ) വകുപ്പ്

സ. ഉ. (അച്ചടി) നം. 16/14/പരിസ്ഥിതി. തീയതി, തിരുവനന്തപുരം, 2014 ഡിസംബർ 12.

സൂചന :—(1) കേരള നിയമസഭയുടെ പരിസ്ഥിതി സംബന്ധിച്ച സമിതി (2009-2011) 17-7-2009-ൽ സമർപ്പിച്ച 6-ാമത് റിപ്പോർട്ട്.

(2) 31-12-2010-ൽ സംസ്ഥാന മലിനീകരണ നിയന്ത്രണ ബോർഡ് മെമ്പർ സെക്രട്ടറി അയച്ച പി.സി.ബി./ടി.എ.സി./എൽ.സി./638/09/നമ്പർ കത്ത്.

(3) 28-6-2012, 29-10-2012 തീയതികളിൽ പരിസ്ഥിതി കാലാവസ്ഥാ വ്യതിയാന വകുപ്പ് ഡയറക്ടർ അയച്ച DoECC/E3/2047/12 നമ്പർ കത്തുകൾ.

(4) സംസ്ഥാനത്തെ ജലസ്രോതസ്സുകൾ സംരക്ഷിക്കുന്നത് സംബന്ധിച്ച് 26-12-2012-ൽ നടത്തിയ ശില്പശാലയുടെ റിപ്പോർട്ട്.

(5) അന്താരാഷ്ട്ര ജല സഹകരണ വർഷാചരണം സംബന്ധിച്ച് ബഹു. മുഖ്യമന്ത്രി 14-3-2013-ൽ നടത്തിയ ചർച്ചയുടെ നടപടിക്കുറിപ്പ്.

(6) 6-12-2012-ൽ കേരള സംസ്ഥാന മനുഷ്യാവകാശ കമ്മീഷൻ സെക്രട്ടറി അയച്ച 2775/എ2/12/എച്ച്. ആർ. സി. നമ്പർ കത്ത്.

(7) 15-4-2013-ൽ കേരള പരിസ്ഥിതി ഐക്യവേദി സമർപ്പിച്ച നിവേദനം.

(8) അന്താരാഷ്ട്ര ജല സഹകരണവർഷം പ്രമാണിച്ച് രൂപീകരിച്ച സംസ്ഥാനതല സമിതിയുടെ 22-7-2013-ലെ ഒന്നാമത് യോഗത്തിന്റെ നടപടി റിപ്പോർട്ട്.

ഉത്തരവ്

കേരളത്തിലെ നദികളെയും തടാകങ്ങളെയും മറ്റ് ജലസ്രോതസ്സുകളെയും ആധുനിക ജനസമൂഹം നിർദാക്ഷിണ്യം ചൂഷണം ചെയ്യുന്നതായും നദികളുടെയും ജലാശയങ്ങളുടെയും ശുചീകരണത്തിനായി തദ്ദേശസ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങൾ യാതൊരു കർമ്മപദ്ധതിയും കാര്യക്ഷമമായി നടപ്പാക്കാറില്ലെന്നും ഒന്നാമത് സൂചി

പ്പിച്ച റിപ്പോർട്ടിൽ കേരള നിയമസഭയുടെ പരിസ്ഥിതി സംബന്ധിച്ച സമിതി ചൂണ്ടിക്കാട്ടിയിരുന്നു. കൂടാതെ കേരളത്തിൽ ഒരു ജലസംസ്ക്കാരം ഉണ്ടാകാത്ത തിനെപ്പറ്റിയും പ്രസ്തുത റിപ്പോർട്ടിൽ പ്രതിപാദിക്കുന്നുണ്ട്. പുറമെനിന്നു നോക്കി യാൽ അസൂയാവഹമായ രീതിയിൽ ജലസമൃദ്ധമാണെങ്കിലും മഴവെള്ളം, ഉപരിത ലജലം, ഭൂഗർഭജലം എന്നിവയ്ക്ക് കേരളത്തിലെ ആളോഹരി ലഭ്യത ഇന്ത്യയിലെ ആളോഹരി ലഭ്യതയെക്കാൾ തീരെ കുറവാണ് എന്ന വസ്തുത പഠനങ്ങളിലൂടെ തെളിയിക്കപ്പെട്ടിട്ടുള്ളതാണ് എന്നും പ്രസ്തുത റിപ്പോർട്ട് ചൂണ്ടിക്കാട്ടുന്നു. കേരള ത്തിലെ കുളങ്ങളും തോടുകളും നദികളും കായലുകളും കടലും എല്ലാം തന്നെ മനുഷ്യരുടെയും മൃഗങ്ങളുടെയും വിസർജ്ജ്യങ്ങൾ, ചപ്പുചവറുകൾ, വ്യവസായ ശാലകളിൽ നിന്നുള്ള ഖര-ദ്രവ മാലിന്യങ്ങൾ, ആശുപത്രി മാലിന്യങ്ങൾ, പട്ടണ ങ്ങളിലെയും ഗ്രാമങ്ങളിലെയും ഡ്രെയിനേജ്, ഓടകളിലെ മലിനജലം, അറവുശാ ലകളിലെ അവശിഷ്ടങ്ങൾ എന്നിങ്ങനെ എല്ലാവിധ മാലിന്യങ്ങളും വലിച്ചെറിയാ നുള്ള ഇടമായിട്ടാണ് ഇന്ന് മാറിയിരിക്കുന്നതെന്നും റിപ്പോർട്ടിൽ പരാമർശിക്കുന്നു.

2. പ്രകൃതിവിഭവങ്ങളുടെയും, ജലസ്രോതസ്സുകളുടെയും സംരക്ഷണത്തിനായി വിവിധ സ്ഥാപനങ്ങൾ/ ഏജൻസികൾ/ സെല്ലുകൾ എന്നിവ നിലവിലുണ്ടെങ്കിലും ഇവയുടെ ഏകോപിത പ്രവർത്തനങ്ങളുടെ അഭാവം ലക്ഷ്യപ്രാപ്തി കൈവരിക്കു ന്നതിൽ വിഘാതമാകുന്നുന്നെ കാര്യം സർക്കാരിന്റെ ശ്രദ്ധയിൽപെട്ടിട്ടുണ്ട്. സംസ്ഥാ നത്തിന്റെ നിലനിൽപ്പിന് ആധാരവും സംസ്ഥാനത്തിന്റെ വിലമതിക്കാനാവാത്ത പ്രകൃതിവിഭവവുമായ ജലം, സംസ്ഥാനത്തിന് ലഭ്യമാക്കുന്ന അതുല്യമായ പരി സ്ഥിതി സേവനങ്ങളും സുസ്ഥിര സംരക്ഷണ നടപടികളും വഴി വരുംതലമുറ കൾക്കും ലഭ്യമാക്കണമെന്നുള്ളതിനാലും ഈ രീതിയിലുള്ള മലിനീകരണവും ചൂഷ ണവും തുടർന്നാൽ ജീവജല ലഭ്യത ഇല്ലാതാകുന്ന വിപത്ത് ഒഴിവാക്കേണ്ടതുള്ളതി നാലും പരിസ്ഥിതി സമിതിയുടെ റിപ്പോർട്ടിന്റെ അടിസ്ഥാനത്തിലും തുടർന്ന് ഈ വിഷയത്തിൽ സംസ്ഥാന സർക്കാർ സംഘടിപ്പിച്ച ശില്പശാലകളുടെയും, നിയമ സഭാതലത്തിൽ നടന്നിട്ടുള്ള ചർച്ചകൾക്ക് സർക്കാർ ഭാഗത്ത് നിന്നുണ്ടായിട്ടുള്ള പ്രതികരണങ്ങളുടെയും, മുകളിൽ രണ്ടു മുതൽ എട്ടുവരെയായി സൂചിപ്പിച്ച റിപ്പോർട്ടുകളുടെയും അടിസ്ഥാനത്തിൽ, സംസ്ഥാനത്തെ ജലസ്രോതസ്സുകളുടെ സമഗ്ര പാരിസ്ഥിതിക സംരക്ഷണം ഉറപ്പാക്കുന്നതിനായി താഴെപ്പറയുന്ന ഉത്തര വുകൾ പുറപ്പെടുവിക്കുന്നു:

സംസ്ഥാനത്ത് ഏറ്റവും അടിയന്തിരശ്രദ്ധയും പരിഹാരനടപടിയും ആവശ്യമുള്ള പാരിസ്ഥിതിക പ്രതിസന്ധി എന്നനിലയിൽ ജീവജലം സംരക്ഷിക്കുക എന്നത് പരമപ്രധാനമായ ഒരു സർക്കാർ നടപടിയായി നടപ്പാക്കേണ്ടിയിരിക്കുന്നു.

3. ജലമലിനീകരണം

(1) ഗാർഹിക മാലിന്യങ്ങളും നഗരമാലിന്യങ്ങളും

3.1.1. കക്കൂസ് മാലിന്യം, മറ്റ് ഖരമാലിന്യങ്ങൾ എന്നിവ നദികൾ ഉൾപ്പെടെയുള്ള ജലസ്രോതസ്സുകളിൽ നിക്ഷേപിക്കുന്നതും സ്ഥാപനങ്ങൾ, വാസസ്ഥലങ്ങൾ, തീർത്ഥാടന കേന്ദ്രങ്ങൾ മുതലായ ഇടങ്ങളിൽ നിന്ന് എത്തിച്ചേരുന്നതും ജലസ്രോ

തസ്സുകൾക്ക് സമീപമുള്ള സ്വീവേജ് ട്രീറ്റ്മെന്റ് പ്ലാന്റുകൾ. പമ്പിംഗ് സ്റ്റേഷനുകൾ എന്നിവിടങ്ങളിൽ നിന്ന് തുറന്നുവിടുന്നതും അവയുടെ മലിനീകരണത്തിന് മുഖ്യ കാരണമാണ്. ജലാശയങ്ങളിലും ജലസ്രോതസ്സുകളിലും ചവറോ മാലിന്യങ്ങളോ വിസർജ്യവസ്തുക്കളോ നിക്ഷേപിക്കുന്നത് ശിക്ഷാർഹവും ജാമ്യമില്ലാത്തതുമായ കുറ്റമായും ഇത്തരം കുറ്റങ്ങൾക്കുള്ള പിഴ പതിനായിരം രൂപ മുതൽ ഇരുപതിനായിരം രൂപ വരെയും ആറ് മാസം മുതൽ ഒരു വർഷം വരെ തടവുശിക്ഷ നൽകാനും, മാലിന്യമോ വിസർജ്യവസ്തുക്കളോ കൊണ്ടുപോകുന്നതിന് ഉപയോഗിച്ച വാഹനം പിടിച്ചെടുക്കാനും കണ്ടുകെട്ടാനുമുള്ള നിയമഭേദഗതി മുനിസിപ്പാലിറ്റീസ് ആക്ടിലും, പഞ്ചായത്ത് രാജ് ആക്ടിലും വരുത്തി 07.10.2009-ൽ വിജ്ഞാപനം ചെയ്തിട്ടുണ്ട്. ഇതേ രീതിയിലുള്ള ജലമലിനീകരണം തടയുവാൻ നിയമാനുസൃത ബാധ്യതയുള്ള സ്ഥാപനങ്ങൾ തന്നെ ഇത്തരം മലിനീകരണങ്ങൾക്ക് കാരണമായാൽ - അതായത് ഖരമാലിന്യസംസ്കരണ ശാലകളും, സ്വീവേജ് ട്രീറ്റ്മെന്റ് പ്ലാന്റുകളും, മറ്റ് മലിനീകരണ നിയന്ത്രണ സംവിധാനങ്ങളും ചട്ടവിരുദ്ധമായി പ്രവർത്തിപ്പിക്കുകയോ ചട്ടപ്രകാരം പ്രവർത്തിപ്പിക്കാതിരിക്കുകയോ ചെയ്യുന്നതിന് - പ്രോസിക്യൂഷൻ ഉൾപ്പെടെയുള്ള നിയമനടപടികൾ സ്വീകരിക്കണമെന്ന് 11.10.2012 ലെ സ.ഉ.(സാധാ) നം.147/12/പരിസ്ഥിതി എന്ന ഉത്തരവ് പ്രകാരം സർക്കാർ നിർദ്ദേശിച്ചിട്ടുണ്ട്. സംസ്ഥാന മലിനീകരണ നിയന്ത്രണ ബോർഡ് ഉൾപ്പെടെയുള്ള നിയമാനുസൃത നിയന്ത്രണാധികാര സ്ഥാപനങ്ങൾ വ്യവസ്ഥ ചെയ്തിട്ടുള്ള നിയമനടപടികൾ വിട്ടുവീഴ്ച കൂടാതെ സ്വീകരിക്കേണ്ടതാണ്. ജലാശയങ്ങൾ പ്രത്യേകിച്ച് കുടിവെള്ള സ്രോതസ്സുകളായവ യാതൊരുവിധത്തിലും മലിനപ്പെടുന്നില്ല എന്ന് ബന്ധപ്പെട്ട തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളിലൂടെ മലിനീകരണ നിയന്ത്രണ ബോർഡ്, വാട്ടർ അതോറിറ്റി, ആരോഗ്യവകുപ്പ് എന്നിവ ഉറപ്പാക്കേണ്ടതാണ്. നദീതീരങ്ങളിൽ സ്ഥിതിചെയ്യുന്ന നഗരങ്ങളിൽ നിന്നും ഖരമാലിന്യങ്ങൾ, സ്വീവേജ് മുതലായവ നദികളിൽ മലിനീകരണം ഉണ്ടാക്കുന്നത് തടയാനുള്ള മാലിന്യസംഭരണ-സംസ്കരണ-നിർമ്മാർജ്ജന സംവിധാനങ്ങൾ അതാതു നഗരസഭകൾ നിർബന്ധമായും ഏർപ്പെടുത്തേണ്ടതാണ്.

3.1.2. പഞ്ചായത്തുകൾ, മുനിസിപ്പാലിറ്റികൾ, മുനിസിപ്പൽ കോർപ്പറേഷനുകൾ, മലിനീകരണ നിയന്ത്രണ ബോർഡ് എന്നിവ നിയമാനുസൃത അനുമതികളും ലൈസൻസുകളും നൽകുന്ന വേളകളിൽ അതാതു സ്ഥാപനങ്ങൾ, ഹൗസ് ബോട്ടുകൾ, ഉത്തുംഗ കെട്ടിടങ്ങൾ മുതലായവ മലിനീകരണ നിയന്ത്രണ ഉപാധികളെല്ലാം സ്ഥാപിച്ച് ചട്ടപ്രകാരം പ്രവർത്തന സജ്ജമാക്കിയിട്ടുണ്ടെന്ന് ഉറപ്പുവരുത്തേണ്ടതാണ്.

3.1.3. കമ്പോളങ്ങൾ, വാണിജ്യകേന്ദ്രങ്ങൾ, അറവുശാലകൾ, കോഴിഫാമുകൾ എന്നിവിടങ്ങളിൽ നിന്നുള്ള മാലിന്യങ്ങൾ ശേഖരിക്കുന്നതിനും ശാസ്ത്രീയമായി നിർമ്മാർജ്ജനം ചെയ്യുന്നതിനും അതാതിനു ബാധകമായ ചട്ടങ്ങൾ, സർക്കാർ നിർദ്ദേശങ്ങൾ എന്നിവ പ്രകാരം പ്രത്യേക സംവിധാനങ്ങൾ തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനങ്ങൾ ഉണ്ടാക്കേണ്ടതും നിയമാനുസൃതമായി പ്രവർത്തിക്കുന്നു എന്നും അതുമൂലം ജലസ്രോതസ്സുകൾ യാതൊരുവിധത്തിലും മലിനപ്പെടുന്നില്ല എന്നും ഉറപ്പാക്കേണ്ടതാണ്. വിരുദ്ധമായി പ്രവർത്തിക്കുന്നവയ്ക്കുള്ള അനുമതി റദ്ദാക്കി പ്രവർത്തനം അവസാനിപ്പിക്കേണ്ടതാണ്.

3.1.4. ജലസ്രോതസ്സുകളുള്ള തദ്ദേശസ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങൾ അതാതിടങ്ങളിൽ ഖര, ദ്രവ മാലിന്യ നിർമ്മാർജനത്തിനായി ശുചിത്വമിഷൻ, കേന്ദ്ര-സംസ്ഥാന സർക്കാരുകളുടെ ബന്ധപ്പെട്ട പദ്ധതികളിൽ നിന്നും ലഭ്യമാകുന്ന ധനസഹായം എന്നിവ ഉപയോഗപ്പെടുത്തി പദ്ധതികൾ തയ്യാറാക്കി നടപ്പാക്കേണ്ടതാണ്.

3.1.5. നഗരമാലിന്യങ്ങൾ വർദ്ധിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുന്ന സാഹചര്യത്തിൽ നഗരമാലിന്യങ്ങൾ സംസ്ക്കരിക്കാനും ജലാശയങ്ങൾ മലിനപ്പെടാതിരിക്കാനും ഉള്ള പദ്ധതികൾ നഗരവികസന പരിപാടികളിൽ ഉൾപ്പെടുത്തി മുൻഗണനാടിസ്ഥാനത്തിൽ നടപ്പാക്കേണ്ടതാണ്.

3.1.6. ജലാശയങ്ങളിലേക്ക് നിർഗമനമാർഗമുള്ള കക്കൂസുകൾ, നദികളിലും കായലുകളിലും നേരിട്ട് എത്തിച്ചേരുന്ന അഴുക്കുചാൽ, മാലിന്യം വഹിക്കുന്ന ഓടകൾ, മറ്റ് മാലിന്യ സ്രോതസ്സുകൾ എന്നിവ ശുദ്ധജല വിതരണത്തിനുള്ള പമ്പ് ഹൗസുകൾക്ക് തൊട്ടടുത്ത് നേരിട്ട് എത്തിച്ചേരുന്നത് പൂർണമായി തടയുകയും മറ്റിടങ്ങളിൽ മാലിന്യങ്ങൾ ഒഴിവാക്കി അനുവദനീയ ഗുണനിലവാരം പുലർത്തുന്ന ജലം മാത്രം ജലാശയങ്ങളിൽ തുറന്നുവിടുന്നുള്ളൂ എന്ന് ഉറപ്പാക്കുകയും ചെയ്യേണ്ടതാണ്. പരിശോധനാഫലങ്ങളുടെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ മലിനീകരണ നിയന്ത്രണ ബോർഡും ബന്ധപ്പെട്ട തദ്ദേശസ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളും കേരള ജല അതോറിറ്റിയും ഇക്കാര്യത്തിൽ നിയമാനുസൃത മേൽനടപടികൾ സ്വീകരിക്കേണ്ടതാണ്. മാലിന്യങ്ങൾ ജലാശയങ്ങളിൽ നിക്ഷേപിക്കുന്ന രീതി സാധാരണായിരിക്കുന്നതിനാലും അക്കാര്യത്തിൽ നിയമനടപടി സ്വീകരിക്കാൻ ബാധ്യസ്ഥമായ തദ്ദേശസ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങൾപോലും ഇത്തരം മലിനീകരണത്തിന് നേരിട്ട് ഉത്തരവാദികളാകുന്ന സാഹചര്യം നിലവിലുള്ളതിനാലും യാതൊരുവിധ മാലിന്യങ്ങളും - പ്രത്യേകിച്ച് അറവുശാലകൾ, കോഴിഫാമുകൾ, പന്നി വളർത്തൽ കേന്ദ്രങ്ങൾ എന്നിവിടങ്ങളിൽ നിന്നുള്ളവ - ജലാശയങ്ങളിൽ, പ്രത്യേകിച്ചും പുഴകളിൽ, യാതൊരു കാരണവശാലും എത്തുന്നില്ല എന്ന് ബന്ധപ്പെട്ട തദ്ദേശസ്ഥാപനങ്ങൾ, പോലീസ്, ആരോഗ്യ വകുപ്പ്, മലിനീകരണ നിയന്ത്രണ ബോർഡ് എന്നിവ ഉറപ്പാക്കേണ്ടതാണ്. നദികളും മറ്റും ഈ വിധം മലിനപ്പെടുന്ന സംഭവങ്ങളിൽ 11.10.2012-ലെ സ.ഉ.(സാധാ.) നം. 147/12/പരിസ്ഥിതി നമ്പർ സർക്കാർ ഉത്തരവ് വിട്ടുവീഴ്ച കൂടാതെ നടപ്പാക്കേണ്ടതാണ്.

3.1.7. തീർത്ഥാടന കേന്ദ്രങ്ങളിൽ ഉണ്ടാകുന്ന മലിനീകരണം തടയുന്നതിനായി സർക്കാർ പുറപ്പെടുവിച്ചിട്ടുള്ള ഉത്തരവുകളും മലിനീകരണ നിയന്ത്രണബോർഡിന്റെ നിർദ്ദേശങ്ങളും ബന്ധപ്പെട്ട അധികാരികൾ കാര്യക്ഷമമായി നടപ്പാക്കേണ്ടതാണ്.

3.1.8. ആശുപത്രി മാലിന്യങ്ങൾ (Bio Medical Wastes) ഏറ്റവും അപടകരമായ ചുവപ്പ് വിഭാഗത്തിൽ ഉൾപ്പെടുന്നു. ആകയാൽ ആശുപത്രി മാലിന്യ സംസ്ക്കരണത്തിൽ ബന്ധപ്പെട്ട എല്ലാ വകുപ്പുകളും സ്ഥാപനങ്ങളും, പ്രത്യേകിച്ച് സംസ്ഥാന മലിനീകരണ നിയന്ത്രണ ബോർഡ് അതീവ ജാഗ്രത പുലർത്തണമെന്നും പൊതുജനാരോഗ്യത്തിന് ഭീഷണിയായ ആശുപത്രി മാലിന്യങ്ങൾ ശാസ്ത്രീയമായി സംസ്ക്കരിക്കുന്നതിനുള്ള നടപടികൾ വിട്ടുവീഴ്ചയില്ലാതെ സ്വീകരിക്കണമെന്നും പ്രവർത്തനാനുമതി നേടിയിട്ടുള്ള ആശുപത്രികളിൽ മലിനീകരണ നിയന്ത്രണ നടപടികൾ നിയ

മാനുസൃതം നടക്കുന്നുമെന്ന് ഉറപ്പാക്കേണ്ടതാണെന്നുമുള്ള 09.01.2012-ലെ സ.ഉ. (സാധാ) നം. 6/12/പരിസ്ഥിതി നമ്പർ സർക്കാർ ഉത്തരവ് കർശനമായി നടപ്പാക്കേണ്ടതാണ്. കൂടാതെ പബ്ലിക് അക്കൗണ്ട്സ് കമ്മിറ്റി (2008-11) ഈ വിഷയത്തിൽ തയ്യാറാക്കിയ വിശദമായ റിപ്പോർട്ട് അധികരിച്ച് പുറപ്പെടുവിച്ചിട്ടുള്ള 13.03.2012 ലെ ജി.ഒ. (എം.എസ്.) നം. 4/12/പരിസ്ഥിതി നമ്പർ സർക്കാർ ഉത്തരവും ഫലപ്രദമായി നടപ്പാക്കേണ്ടതാണ്.

3.1.9. ആശുപത്രികളിൽ നിന്നുള്ള സംസ്ക്കരിച്ച മലിനജലം (Bio Medical Wastes ഒഴികെയുള്ളത്) 50 കിടക്കകളിൽ കുറവുള്ള ആശുപത്രികളിൽ സെപ്റ്റിക് ടാങ്ക് സോക്പിറ്റ് മുഖേനയും, 50 കിടക്കകളും അതിൽ കൂടുതലും ഉള്ളവയിൽ ആധുനിക സ്വീവേജ് ട്രീറ്റ്മെന്റ് പ്ലാന്റിലും സംസ്ക്കരിക്കേണ്ടതാണ്. ആശുപത്രികളിൽ നിന്നുള്ള സംസ്ക്കരിച്ച മലിനജലം പൊതു ഓടകളിലേക്ക് ഒഴുക്കിവിടാവുന്നതല്ല.

3.1.10. നഗരമാലിന്യങ്ങളുടെ കാര്യത്തിൽ, മാലിന്യങ്ങൾ അലക്ഷ്യമായി വലിച്ചെറിയുന്നവർക്കെതിരെ നിയമനടപടി സ്വീകരിക്കാൻ ബാധ്യസ്ഥമായ തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനങ്ങൾ പ്രത്യേകിച്ച് മുനിസിപ്പാലിറ്റികളും മുനിസിപ്പൽ കോർപ്പറേഷനുകളും പൊതുജനങ്ങൾക്കും സ്ഥാപനങ്ങൾക്കും മാതൃകയാകുന്നില്ല എന്നു കാണുന്നുണ്ട്. ജലാശയങ്ങളുടെ മേൽനോട്ടത്തിന് ഉത്തരവാദിത്വമുള്ള തദ്ദേശസ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളും, കേരള ജല അതോറിറ്റിയും തങ്ങളുടെ മാലിന്യ നിർമ്മാർജ്ജന സംവിധാനങ്ങളിൽ നിന്നോ മാലിന്യം വേണ്ടവിധം സംസ്ക്കരിക്കാതെ ജലാശയങ്ങളിൽ ഉപേക്ഷിക്കുന്നതുമൂലമോ മറ്റുവിധത്തിൽ ജലാശയങ്ങളിൽ എത്തിച്ചേരാൻ ഇടയാകുന്നതുമൂലമോ ഏതെങ്കിലും ജലാശയങ്ങളിൽ മലിനീകരണം ഉണ്ടാക്കാനിടയാക്കുന്നില്ലെന്ന് ഉറപ്പാക്കേണ്ടതാണ്. മേൽപ്പറഞ്ഞ പ്രകാരം മലിനീകരണം ഉണ്ടാക്കുന്നത് നിയമപ്രകാരമുള്ള നടപടികൾ സ്വീകരിക്കാൻ മതിയായ കുറ്റമാകുന്നതാണ്. ത്രിതല പഞ്ചായത്ത് സ്ഥാപനങ്ങൾ, ജൈവവൈവിധ്യ പരിപാലന സമിതികൾ (ബി.എം.സി.) ദേശീയ ഹരിതസേന (NGC-സ്കൂളുകൾ), ഭൂമിത്രസേന (കോളേജ്, ഹയർ സെക്കന്ററി), പരിസ്ഥിതി സംഘടനകൾ, സന്നദ്ധ സംഘടനകൾ മുതലായവയോട് സഹകരിച്ച് അതാതിടങ്ങളിലെ ജലസ്രോതസ്സുകളുടെ സ്ഥിതി സംബന്ധിച്ച വിവരശേഖരണം നടത്തുകയും, മലിനപ്പെട്ടവയും നാശോന്മുഖവുമായവയും ഈ ഉത്തരവിൻ പ്രകാരം പുനരുജ്ജീവിപ്പിക്കാനും മനുഷ്യർക്കും പരിസ്ഥിതിക്കും പ്രയോജനപ്പെടുംവിധം കഴിയുന്നത്ര സ്വാഭാവിക സ്ഥിതിയിൽ സംരക്ഷിക്കുകയും ചെയ്യേണ്ടതാണ്.

(2) വ്യാവസായിക മാലിന്യങ്ങൾ

3.2.1. ഫാക്ടറികളിൽ നിന്നുള്ള മലിനജലവും മാലിന്യങ്ങളും ജലാശയങ്ങളിലേക്ക് തുറന്നുവിടാതെ ശുദ്ധീകരിച്ച് ഫാക്ടറി ആവശ്യങ്ങൾക്കായി കഴിയുന്നത്ര വീണ്ടും ഉപയോഗിക്കാൻ കഴിയുന്ന സാങ്കേതിക വിദ്യകൾ പ്രയോജനപ്പെടുത്തണം. ഇത്തരം മാലിന്യങ്ങളുടെ കാര്യത്തിൽ Reduce, Reuse, Recycle തത്വം പൂർണമായി നടപ്പാക്കാൻ മലിനീകരണ നിയന്ത്രണ ബോർഡ് പ്രത്യേക ശ്രദ്ധ ചെലുത്തേണ്ടതുമാണ്. അധികം വരുന്ന പാഴ്ജലം മലിനീകരണ നിയന്ത്രണ നിയമങ്ങളും ചട്ടങ്ങളും അനുശാസിക്കുന്ന മാനദണ്ഡങ്ങൾ പാലിക്കുന്നെങ്കിൽ മാത്രമേ പുറത്തേക്ക്

തുറന്നുവിടാൻ - പ്രത്യേകിച്ച് നദികളിലേക്ക് - അനുവാദം നൽകുവാൻ പാടുള്ളു. ഇതിന് വിരുദ്ധമായി പ്രവർത്തിക്കുന്ന ഫാക്ടറികൾക്കെതിരെ കർശന നിയമ നടപടികൾ സ്വീകരിക്കേണ്ടതാണ്. വ്യവസായ സ്ഥാപനങ്ങൾ നദീതീരങ്ങളിൽ കേന്ദ്രീകരിച്ചിരിക്കുന്ന പ്രദേശങ്ങളിൽ മലിനജലത്തിന്റെ അളവും രാസഘടനയും മലിനീകരണ നിയന്ത്രണ ബോർഡ് സ്ഥിരമായി പരിശോധനാവിധേയമാക്കേണ്ടതും പ്രസ്തുത പരിശോധനാഫലം റിപ്പോർട്ട് ചെയ്യേണ്ടതുമാണ്.

3.2.2. ഫാക്ടറികളിൽ നിന്ന് സംസ്കരിക്കാത്ത മലിനജലം പറുത്തേക്ക് വിടുന്നതു തടയാനായി നിർഗമനസ്ഥാനത്തിനു മുമ്പ് നാലു മണിക്കൂറെങ്കിലും പുറത്തേക്കൊഴുക്കാൻ സജ്ജമാക്കിയ ജലം കെട്ടിനിർത്താനുള്ള സംവിധാനം (ഡിലേ പോണ്ട്) അത്തരം എല്ലാ സ്ഥാപനങ്ങളും നിർമ്മിക്കേണ്ടതും അത് മലിനീകരണ നിയന്ത്രണ ബോർഡ് ഉറപ്പാക്കേണ്ടതുമാണ്.

3.2.3. മലിനീകരണം പരമാവധി കുറയ്ക്കുന്ന പുത്തൻ സാങ്കേതികവിദ്യകൾ വ്യവസായങ്ങളിൽ ഉപയോഗപ്പെടുത്തുന്നുവെന്ന് സ്ഥാപനാനുമതി നൽകുന്ന വേളയിൽതന്നെ മലിനീകരണ നിയന്ത്രണ ബോർഡ് ഉറപ്പാക്കേണ്ടതാണ്.

3.2.4. എല്ലാ ഫാക്ടറികളുടെയും മലിനജല നിർഗമനക്കുഴലുകൾ ഫാക്ടറിയിൽ കയറാതെ ആവശ്യമുള്ളപ്പോൾ പരിശോധിക്കുന്നതിനുള്ള സംവിധാനങ്ങൾ ഉണ്ടാക്കേണ്ടതും ട്രീറ്റ് ചെയ്യാത്ത അവശിഷ്ടങ്ങൾ നദികളിലേക്ക് ഒഴുകുന്നുണ്ടോ എന്ന് നിരീക്ഷിക്കുവാൻ മലിനീകരണ നിയന്ത്രണ ബോർഡ് സ്ഥിരം സംവിധാനം ഉണ്ടാക്കേണ്ടതുമാണ്.

3.2.5. കായലുകളിലും തോടുകളിലും തൊണ്ട് അഴുക്കുന്നതിന് നിലവിലുള്ള പരമ്പരാഗത രീതികൾ ജല മലിനീകരണം ഉണ്ടാക്കുന്നതാകയാൽ അതിനായി വികസിപ്പിച്ചെടുത്തിട്ടുള്ള നൂതന മാർഗങ്ങൾ അവലംബിച്ച് തൊണ്ട് അഴുക്കുന്നതിനുള്ള നടപടികൾ പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കേണ്ടതാണ്.

3.2.6. അപകടകാരികളായ മാലിന്യങ്ങൾ സംസ്ക്കരിക്കാൻ ചട്ടപ്രകാരമുള്ള സ്വന്തം സംവിധാനങ്ങൾ ഉണ്ടാക്കിയിട്ടില്ലാത്ത വ്യവസായ സ്ഥാപനങ്ങളും അത്തരം മാലിന്യങ്ങൾ സൃഷ്ടിക്കുന്ന അന്യസ്ഥാപനങ്ങളും അതത് ഇടങ്ങളിൽ സൃഷ്ടിക്കപ്പെടുന്ന അപകടകാരികളായ മാലിന്യങ്ങൾ പൊതു ട്രീറ്റ്മെന്റ് സ്റ്റോറേജ് ആന്റ് ഡിസ്പോസൽ ഫസിലിറ്റിയിൽ (കൊച്ചി, അമ്പലമേട്ടിൽ) എത്തിക്കുന്നു എന്ന് ഉറപ്പാക്കേണ്ടതും ഇത്തരം സംവിധാനങ്ങൾ ഏർപ്പെടുത്തിയിട്ടില്ലാത്തവയ്ക്കെതിരായി നിയമനടപടി സ്വീകരിക്കേണ്ടതുമാണ്.

3.2.7. രാസ അപകടങ്ങൾ (Chemical Accidents) ഉണ്ടാകാൻ സാധ്യതയുള്ളതും രാസ വ്യവസായ ശാലകളിൽ 1996-ലെ കെമിക്കൽ ആക്സിഡന്റ്സ് എമർജൻസി പ്ലാനിംഗ് പ്രിപ്പേഡ്നെസ് ആന്റ് റസ്പോൺസ് ചട്ടങ്ങൾ പ്രകാരമുള്ള ലോക്കൽ ലെവൽ ക്രൈസിസ് ഗ്രൂപ്പ് പ്രവർത്തനക്ഷമമാണെന്നും അപകടകരമായ രാസവസ്തുക്കൾ കൊണ്ടുണ്ടാകാവുന്ന അത്യാഹിതങ്ങൾ കൈകാര്യം ചെയ്യുന്നതിന് ഓൺസൈറ്റ്, ഓഫ്സൈറ്റ് എമർജൻസി പ്ലാനുകൾ തയ്യാറാണെന്നും അത്തരം അപകടങ്ങളോ രാസവസ്തുക്കളോമൂലം ജലസ്രോതസ്സുകൾക്കും തദ്വാര മനുഷ്യർക്കും ജീവജാലങ്ങൾക്കും അപകടം ഉണ്ടാകുന്നില്ല എന്നും എല്ലായ്പോഴും ഉറപ്പാക്കാൻ

മലിനീകരണ നിയന്ത്രണ ബോർഡ് ശ്രദ്ധിക്കേണ്ടതാണ്.

3.2.8. സങ്കീർണമായ രാസമാലിന്യങ്ങൾ പരിശോധിച്ചറിയുന്നതിനും അളവ് തിട്ടപ്പെടുത്തുന്നതിനുമുള്ള അത്യാധുനിക ഉപകരണങ്ങളോടുകൂടിയ ലബോറട്ടറികൾ മലിനീകരണ നിയന്ത്രണ ബോർഡിൽ ഉണ്ടായിരിക്കേതാണ്.

3.2.9. അഴുക്കുചാലുകളിലും മഴവെള്ള നിർഗമനത്തിനുള്ള ഓടകളിലും വ്യവസായിക മാലിന്യങ്ങൾ തുറന്നുവിടുന്നത് തദ്ദേശസ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളും മലിനീകരണ നിയന്ത്രണ ബോർഡും തടയേണ്ടതാണ്. ഇത്തരം സ്ഥാപനങ്ങൾക്ക് നൽകുന്ന അനുമതികളിലും ലൈസൻസുകളിലും ഈ വ്യവസ്ഥ ഉൾപ്പെടുത്തേണ്ടതും ലംഘിക്കുന്നവർക്കെതിരെ നടപടി സ്വീകരിക്കേണ്ടതുമാണ്.

3.2.10. സ്വന്തമായി മാലിന്യ നിർമ്മാർജന സംവിധാനം ഇല്ലാത്തതോ പൊതു മാലിന്യ നിർമാർജന കേന്ദ്രങ്ങളിൽ മാലിന്യങ്ങൾ സംസ്ക്കരിക്കുന്നതിന് സൗകര്യം ഉണ്ടാക്കിയിട്ടില്ലാത്തതോ ആയ ഹൗസ്ബോട്ടുകൾക്ക് ജലാശയങ്ങളിൽ സവാരി നടത്താൻ അനുമതി നൽകരുത്. മാലിന്യങ്ങൾ ശേഖരിക്കാൻ ഹൗസ്ബോട്ടുകളിൽ സൗകര്യം ഇല്ലാത്തതും മേൽപ്പറഞ്ഞ രീതിയിൽ സംസ്ക്കരിക്കാൻ സൗകര്യം ഉണ്ടാക്കിയിട്ടില്ലാത്തതുമായ എല്ലാ ഹൗസ്ബോട്ടുകളും നിശ്ചിതകാലയളവിനുള്ളിൽ അതിനുള്ള സംവിധാനങ്ങൾ ഉണ്ടാക്കാത്തപക്ഷം അവയ്ക്ക് നൽകിയിരിക്കുന്ന ലൈസൻസ് റദ്ദാക്കാൻ ബന്ധപ്പെട്ട അധികാരി നടപടി സ്വീകരിക്കേണ്ടതാണ്.

3.2.11. വൻ രാസമലിനീകരണ സാധ്യതയുള്ള വ്യവസായശാലകളിലും മറ്റ് സ്ഥാപനങ്ങളിലും മലിനീകരണ നിയന്ത്രണ ബോർഡ് പ്രത്യേക പരിശോധനാസംവിധാനം ഏർപ്പെടുത്തേണ്ടതാണ്. തൽസമയ രാസപരിശോധന നടത്തി ഫലം പ്രദർശിപ്പിക്കുന്ന സംവിധാനം അത്തരം വ്യവസായങ്ങളുടെ കൂടി സഹകരണത്തോടെ ഏർപ്പെടുത്താൻ ശ്രമിക്കേണ്ടതാണ്. വ്യവസായ മലിനീകരണം സംബന്ധിച്ച് വെബ് അധിഷ്ഠിതമായി പൊതുജനങ്ങൾക്ക് നേരിട്ട് മലിനീകരണ സ്ഥിതി ലഭ്യമാക്കുന്ന വിപുലമായ സംവിധാനം മലിനീകരണ നിയന്ത്രണ ബോർഡ് നടപ്പാക്കേണ്ടതാണ്.

3.2.12. വ്യവസായശാലകളിൽ മാലിന്യ സംസ്ക്കരണപ്ലാന്റുകൾ യഥാവിധി സ്ഥാപിക്കപ്പെട്ടിരുന്നാലും ചട്ടപ്രകാരം പ്രവർത്തിപ്പിക്കാതിരിക്കുക, രാത്രികാലങ്ങളിൽ പ്രവർത്തിപ്പിക്കാതിരിക്കുക മുതലായ നടപടികൾ യാതൊരു കാരണവശാലും അനുവദിക്കാവുന്നതല്ല. ഇത്തരം സംവിധാനങ്ങൾ ഇല്ലാതെ പ്രവർത്തനാനുമതി നൽകരുത് എന്നതുപോലെ തന്നെ ഫലപ്രദമായി പ്രവർത്തിക്കുന്നു എന്ന് ഉറപ്പാക്കേണ്ടതുമുണ്ട്. ഇവയ്ക്ക് പ്രത്യേക എനർജി മീറ്റർ, ക്രമമായ പരിശോധന എന്നിവ ഉണ്ടായിരിക്കേണ്ടതാണ്.

3.2.13. മലിനീകരണ നിയന്ത്രണ ബോർഡ്, ഗവേഷണ സ്ഥാപനങ്ങൾ, ശാസ്ത്രസാങ്കേതിക പരിസ്ഥിതി കൗൺസിൽ എന്നിവ നടത്തുന്ന നദി മലിനീകരണ പഠനങ്ങളിൽ അതാതു തദ്ദേശസ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളിലെ ജലസ്രോതസ്സുകളുടെ അതിർത്തികൾക്കുള്ളിലെ ജലഗുണനിലവാരം, മലിനപ്പെട്ടിട്ടുള്ളവയിൽ അതിനുള്ള കാരണങ്ങൾ, പ്രതിവിധി എന്നിവ തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളെ അറിയിക്കേതാണ്. നേരിട്ട് നടപടി എടുക്കേണ്ട കാര്യങ്ങളിൽ അതാതു തദ്ദേശസ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങൾ നടപടിയെടുക്കുകയും മറ്റുള്ളവയിൽ നടപടി സ്വീകരിക്കേണ്ട സ്ഥാപ

നങ്ങളെയോ സർക്കാർ വകുപ്പുകളെയോ അറിയിക്കേണ്ടതും അത്തരം അറിയിപ്പുകളിന്മേൽ സത്വര നടപടികൾ സ്വീകരിക്കേണ്ടതുമാണ്. മലിനീകരണ നിയന്ത്രണ ബോർഡ് നേരിട്ട് നടപടി സ്വീകരിക്കേണ്ട സാഹചര്യത്തിൽ നിയമാനുസൃത നടപടികൾ വിട്ടുവീഴ്ച കൂടാതെ സ്വീകരിക്കേണ്ടതും അക്കാര്യംകൂടി തദ്ദേശസ്വയംഭരണ സ്ഥാപനത്തിന് അയക്കുന്ന റിപ്പോർട്ടിൽ ഉൾക്കൊള്ളിക്കേണ്ടതുമാണ്.

3.2.14. സാധ്യമായ ഉപയോഗം അടിസ്ഥാനപ്പെടുത്തി സംസ്ഥാനത്തെ എല്ലാ ജല സ്രോതസ്സുകളിലും ജലഗുണനിലവാര നിർണയം മലിനീകരണ നിയന്ത്രണ ബോർഡിന്റെ നേതൃത്വത്തിൽ തയ്യാറാക്കണം. നിർദ്ദിഷ്ട ഉപയോഗത്തിന് നിശ്ചയിച്ചിരിക്കുന്നതിലധികം ഗുണനിലവാരം ആവശ്യമായ ജലസ്രോതസ്സുകളിൽ അതതു മാനദണ്ഡം പാലിക്കുന്നതിനാവശ്യമായ പരിപാലന സംവിധാനങ്ങൾ ഏർപ്പെടുത്തി നിശ്ചിത ഗുണനിലവാരം ഉറപ്പാക്കുന്നതിനുള്ള ആസൂത്രണങ്ങളും പദ്ധതികളും നടപ്പാക്കേണ്ടതാണ്.

3.2.15. സാധാരണ ജലഗുണനിലവാര പരിശോധനയിൽ രാസ/ഭൗതിക പരിധികളാണ് മുഖ്യമായും പരിശോധിക്കുന്നത്. ജൈവഗുണനിലവാരം നിർണയിക്കുന്നത് കോളിഫോം ബാക്ടീരിയയുടെ സാന്നിദ്ധ്യം, അളവ് എന്നിവ അടിസ്ഥാനപ്പെടുത്തിയാണ്. സൂചിക ബാക്ടീരിയ (Indicator Bacteria) എന്ന നിലയിലാണ് കോളിഫോം ബാക്ടീരിയയുടെ സാന്നിദ്ധ്യം പരിശോധിക്കുന്നത്. കോളിഫോം ബാക്ടീരിയയുടെ സാന്നിദ്ധ്യം ഒരു പക്ഷേ രോഗാണു ബാക്ടീരിയയുടെ സാന്നിദ്ധ്യമാകാൻ ഇടയുണ്ട്. എന്നാൽ കുളിക്കുന്ന വെള്ളത്തിൽ കോളിഫോം ബാക്ടീരിയയുടെ അളവ് 500 MPN/500ml വരെ ആകാം. കുടിവെള്ള സാമ്പിളുകളിലെയും, ആശുപത്രികളിൽ നിന്നു പുറന്തള്ളുന്ന ദ്രവമാലിന്യങ്ങളിലെയും സ്വീവേജ് പമ്പ്ഹൗസുകളിൽ നിന്ന് സംസ്കരിച്ച ശേഷം പുറത്തുവിടുന്ന ജലസാമ്പിളുകളിലെയും രോഗാണു സാന്നിദ്ധ്യവും ക്ലിപ്ത സമയങ്ങളിൽ മലിനീകരണ നിയന്ത്രണബോർഡ് അത്തരം പരിശോധനകൾ നടത്താൻ സംവിധാനമുള്ള പരിശോധന ശാലകളിൽ നടത്തി ഗുണനിലവാര നിർണയം നടത്തേണ്ടതും മറ്റ് പരിശോധനാഫലങ്ങളോടൊപ്പം റിപ്പോർട്ട് ചെയ്യേണ്ടതുമാണ്.

(3) കാർഷിക മാലിന്യങ്ങൾ

3.3.1. നദികളുടെ ഉൽഭവ പ്രദേശങ്ങളിലുള്ള തോട്ടങ്ങളിൽ അനിയന്ത്രിതമായി പ്രയോഗിക്കുന്ന വീര്യം കൂടിയ കീടനാശിനികൾ, കളനാശിനികൾ, വിളവ് കൂട്ടുന്നതിനും സംരക്ഷിക്കുന്നതിനും ഉള്ള മറ്റ് രാസവസ്തുക്കൾ എന്നിവ നദികളുടെ തുടക്കം മുതൽ ജലം പൊതുജനാരോഗ്യത്തിന് ഭീഷണിയാവും വിധം മലിനപ്പെടുത്തുന്നു. ഇത്തരം രാസവസ്തുക്കൾ ആവശ്യാനുസരണം മാത്രം ഉപയോഗിക്കുന്നു എന്നും നദികളെ യാതൊരുതരത്തിലും മലിനപ്പെടുത്തുകയോ പൊതുജനാരോഗ്യത്തിന് ഭീഷണി ഉണ്ടാക്കുകയോ ചെയ്യുന്നില്ലെന്നും കൃഷിവകുപ്പ് ഉറപ്പുവരുത്തേണ്ടതാണ്.

3.3.2. കൃഷിസ്ഥലങ്ങളിൽ പ്രത്യേകിച്ച് പാടശേഖരങ്ങളിൽ അമിതമായി പ്രയോഗിക്കുന്ന രാസവളങ്ങളും വിഷങ്ങളും ജലാശയങ്ങളിലേക്ക് ഒഴുകിയിറങ്ങി അവയെ അപകടമാംവിധം മലിനപ്പെടുത്തുകയും ജീവജാലങ്ങളുടെ നിലനിൽപ്പിന് ഭീഷണി

യാവുകയും ചെയ്യുന്ന സ്ഥിതിവിശേഷം ഒഴിവാക്കുന്നതിനായി രാസവളങ്ങളും വിഷങ്ങളും വിദഗ്ധ മേൽനോട്ടത്തിൽ ക്രമപ്രകാരം മാത്രം ഉപയോഗിക്കാൻ വേണ്ട സംവിധാനം ഉണ്ടാക്കേണ്ടതും ഇവ ജലാശയങ്ങളെ അപകടപ്പെടുത്തുന്നില്ലെന്ന് ഉറപ്പാക്കേണ്ടതുമാണ്.

3.3.3. ജലാശയങ്ങൾക്ക് തൊട്ടടുത്ത പാടശേഖരങ്ങളിലും കൃഷിസ്ഥലങ്ങളിലും ജൈവകൃഷി നിർബന്ധമാക്കുന്ന കാര്യം പരിഗണിക്കേണ്ടതും അതിന് ലഭ്യമായ സാമ്പത്തിക സഹായം നൽകേണ്ടതുമാണ്.

3.3.4. ജൈവകൃഷി പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കേണ്ടതും അതിനാവശ്യമായ ഗുണമേന്മയുള്ള ജൈവവളം, ജൈവകീടനാശിനി ആവശ്യാനുസരണം ലഭ്യമാക്കാൻ നടപടി സ്വീകരിക്കേണ്ടതുമാണ്.

3.3.5. രാസവളപ്രയോഗത്തിന് മുമ്പ് മണ്ണ് പരിശോധിച്ച് ആവശ്യമായ രാസവളങ്ങൾ നിർണയിക്കേണ്ടതും ആവശ്യമായ അളവിൽ മാത്രം പ്രയോഗിക്കേണ്ടതുമാണ്. അവയുടെ ദുരുപയോഗം മൂലമുള്ള ഭവിഷ്യത്തുകൾ കർഷകരെ ബോധ്യപ്പെടുത്തേണ്ടതുമാണ്.

3.3.6. ജൈവമാലിന്യങ്ങൾ ഉപയോഗപ്പെടുത്തി ബയോഗ്യാസ് ഉണ്ടാക്കുന്നതിനൊപ്പം അവശേഷിക്കുന്ന സ്ലറി ജൈവവളമാക്കി കൃഷിക്ക് ഉപയോഗിക്കാനുള്ള ശാസ്ത്രീയ മാർഗ്ഗങ്ങൾ അവലംബിക്കേണ്ടതാണ്.

3.3.7. നിരോധിക്കപ്പെട്ട രാസവിഷങ്ങൾ കൃഷിക്ക് ഉപയോഗിക്കുന്നില്ല എന്ന് ഉറപ്പാക്കേണ്ടതും രാസവസ്തുക്കളുടെ അനുവദനീയമായതിൽ അധികമായ സാന്നിദ്ധ്യം അത് കണ്ടുപിടിക്കുന്ന അധികൃതർ ഉടനടി ബന്ധപ്പെട്ടവരെ അറിയിച്ച് പ്രതിവിധി നടപ്പാക്കേണ്ടതുമാണ്.

(4) ജല ജൈവവൈവിധ്യ സംരക്ഷണം

4.1. ജനകീയ ജൈവവൈവിധ്യ രജിസ്റ്റർ പ്രകാരമുള്ള തദ്ദേശീയ ജല ജൈവവൈവിധ്യം സംരക്ഷിക്കുന്നതിന് ബന്ധപ്പെട്ട സർക്കാർ വകുപ്പുകളും ത്രിതലപഞ്ചായത്ത് സംവിധാനവും പദ്ധതികൾ ആവിഷ്കരിച്ച് നടപ്പാക്കേണ്ടതാണ്.

4.2. ജൈവവൈവിധ്യ സമ്പുഷ്ടമായ ആവാസ വ്യവസ്ഥയുള്ള ജലാശയങ്ങളോ അവയുടെ പ്രദേശങ്ങളോ കണ്ടെത്തി സുസ്ഥിര രീതിയിൽ സംരക്ഷിക്കുന്നതിനായി ഇത്തരം സ്ഥലങ്ങൾ ജലജൈവവൈവിധ്യ സ്ഥാനങ്ങളായോ റിസർവുകളായോ സംരക്ഷിക്കേണ്ടതാണ്.

4.3. സംസ്ഥാനത്തെ മത്സ്യ ഇനങ്ങളിൽ അപൂർവം, അപകടാവസ്ഥയിൽ ഉള്ളവ, നിലനിൽപ്പിന് ഭീഷണി ഉള്ളവ (Rare, Endangered, Threatened) എന്നിവയെ വംശനാശം വരാതെ സംരക്ഷിക്കാനുള്ള പദ്ധതികൾ സംസ്ഥാന ജൈവവൈവിധ്യ ബോർഡും, ഫിഷറീസ് വകുപ്പും, ഫിഷറീസ് സർവകലാശാലയും യോജിച്ച് ആവിഷ്ക്കരിച്ച് നടപ്പാക്കേണ്ടതാണ്.

4.4. പ്രത്യേക സംരക്ഷണം ആവശ്യമുള്ള ജലസ്രോതസ്സുകൾ കമ്മ്യൂണിറ്റി റിസർവുകളായി നിലനിർത്തി സംരക്ഷിക്കാനുള്ള നടപടികൾ സ്വീകരിക്കാവുന്നതാണ്.

4.5. കടന്നുകയറ്റക്കാരായ അന്യജീവിവർഗങ്ങളെ (Invasive Alien Species) ഉന്മൂലനം ചെയ്യുന്നതിന് ത്രിതല പഞ്ചായത്ത് സ്ഥാപനങ്ങൾ പ്രത്യേക പദ്ധതി ആവിഷ്ക്കരിച്ച് ദേശീയ തൊഴിലുറപ്പുപദ്ധതി പോലുള്ള സംരഭങ്ങൾ പ്രയോജനപ്പെടുത്തി നടപ്പിലാക്കേണ്ടതാണ്. ഇക്കാര്യത്തിൽ അതാത് ജൈവവൈവിധ്യ കമ്മിറ്റികൾ പഞ്ചായത്തുകൾക്ക് മാർഗനിർദേശം നൽകേണ്ടതാണ്.

4.6. ജലാശയങ്ങളുമായി ബന്ധപ്പെട്ട പാരമ്പര്യ നാട്ടറിവുകൾ ക്രോഡീകരിക്കുകയും അവ ഗവേഷണ വിധേയമാക്കുകയും ചെയ്യാവുന്നതാണ്.

4.7. മത്സ്യങ്ങളുടെ പ്രജനനപ്രതിഭാസമായ ഊത്തയ്ക്ക് വിഘാതം സംഭവിക്കുന്ന രീതിയിൽ അവ ദേശാടനം (migration) നടത്തിയിരുന്ന പാരമ്പര്യ ജലമാർഗങ്ങൾ അടയ്ക്കുക, പാടങ്ങളും, ചാലുകളും, അരുവികളും, മറ്റ് ജലമാർഗങ്ങളും വഴി പുഴകളിൽ നിന്നുള്ള മത്സ്യങ്ങൾ മുട്ടയിടുന്ന ഇടങ്ങളിൽ എത്തുന്നതിന് തടസ്സം ഉണ്ടാക്കുക, മത്സ്യങ്ങൾക്ക് വംശനാശം ഉണ്ടാക്കുന്ന വിധത്തിലുള്ള മത്സ്യബന്ധനം നടത്തുക എന്നിവ കർശനമായി തടയേണ്ടതാണ്. ഇക്കാര്യത്തിൽ അതാത് ജൈവവൈവിധ്യ മാനേജ്മെന്റ് സമിതികൾ നേരിട്ട് ഇടപെട്ട് പരമ്പരാഗത മത്സ്യപ്രജനന മാർഗങ്ങൾ തടസ്സപ്പെടുത്തുന്നില്ലെന്നും അമിത മത്സ്യബന്ധനം നടക്കുന്നില്ലെന്നും ഉറപ്പാക്കേണ്ടതാണ്.

4.8. ജലാശയങ്ങളിൽ തോട്ട പൊട്ടിക്കുക, നഞ്ചുകലക്കുക, വിഷമുള്ള രാസവസ്തുക്കൾ പ്രയോഗിക്കുക, വൈദ്യുതി പ്രവഹിപ്പിച്ചും ചെറു മത്സ്യങ്ങളെപ്പോലും അകപ്പെടുത്തുന്ന വലകൾ ഉപയോഗിച്ചും മത്സ്യബന്ധനം നടത്തുക തുടങ്ങിയവക്കെതിരെ കർശന നടപടികൾ സ്വീകരിക്കേണ്ടതാണ്.

4.9. നദികളുടെയും കായലുകളുടെയും തീരസംരക്ഷണത്തിൽ തദ്ദേശീയമായ സസ്യവർഗങ്ങളെ ഉപയോഗിക്കേണ്ടതാണ്.

4.10. ജലാശയങ്ങളുടെ തീരസംരക്ഷണത്തിനായി ജൈവരീതികൾ കഴിയുന്നതും അവലംബിക്കേണ്ടതാണ്. വാസഗൃഹങ്ങൾക്കും കെട്ടിടങ്ങൾക്കും ഭീഷണി ഉള്ള സ്ഥലങ്ങളിൽ കല്ലോ കോൺക്രീറ്റോ ഉപയോഗിച്ച് സംരക്ഷിക്കാവുന്നതാണ്. മറ്റിടങ്ങളിൽ നദീതീരങ്ങൾക്ക് അനുയോജ്യമായ പ്രാദേശിക വൃക്ഷ-സസ്യയിനങ്ങൾ പ്രയോജനപ്പെടുത്താവുന്നതാണ്.

4.11. ജലാശയങ്ങളുടെ അതിർത്തി സംരക്ഷണത്തിനായി ജൈവവേലി ഉണ്ടാക്കാവുന്നതാണ്. ടൂറിസം പ്രാധാന്യമുള്ള സ്ഥലങ്ങളിൽ വർണപുഷ്പങ്ങൾ ഉണ്ടാകുന്ന വള്ളിച്ചെടികൾ നട്ട് മനോഹരമാക്കാവുന്നതാണ്.

4.12. ഓരോ നദികളിലെയും കായലുകളിലെയും ജൈവവൈവിധ്യ ഡാറ്റാ ബാങ്ക് സംസ്ഥാന ജൈവവൈവിധ്യ ബോർഡ് തയ്യാറാക്കേണ്ടതാണ്.

4.13. കണ്ടലുകൾ തീരദേശ ആവാസ വ്യവസ്ഥകൾക്കും മലിനജല നിർമ്മാർജനത്തിനും സുപ്രധാനമാണ്. കണ്ടൽ പ്രദേശങ്ങൾ സംരക്ഷിക്കേണ്ടതും സാധ്യമായ സ്ഥലങ്ങളിൽ കണ്ടൽ വച്ച് പിടിപ്പിക്കേണ്ടതുമാണ്.

4.14. ജൈവവൈവിധ്യ രജിസ്റ്റർ അടിസ്ഥാനപ്പെടുത്തി സംസ്ഥാന ജൈവവൈവിധ്യ ബോർഡ് ഗ്രാമപഞ്ചായത്ത് തലത്തിൽ വിദ്യാർത്ഥികൾക്കായി നടത്താൻ

അംഗീകരിക്കപ്പെട്ടിരിക്കുന്ന പരിസ്ഥിതി വിദ്യാഭ്യാസ പരിപാടിയിൽ ജലസ്രോതസ്സുകളുടെ സംരക്ഷണം, ജൈവവൈവിധ്യ സംരക്ഷണത്തിൽ അവയുടെ സ്ഥാനം എന്നിവയും ഉൾപ്പെടുത്തേണ്ടതാണ്.

4.15. വയലുകൾ കൃഷിയോഗ്യമാക്കുക, വരമ്പുകൾ ഉയർത്തുക മുതലായ ആവശ്യങ്ങൾ മുൻനിർത്തി സസ്യവൈവിധ്യം ഉള്ള പാടങ്ങളുടെ വരമ്പുകൾ തോട്ടുവരമ്പുകൾ എന്നിവ കയർഭൂവസ്ത്രം ഉപയോഗിച്ച് പുനർനിർമ്മിക്കുന്നതുമൂലം സ്വാഭാവിക ജൈവവൈവിധ്യം നശിക്കുന്നതായി ശ്രദ്ധയിൽപ്പെട്ടിട്ടുണ്ട്. ഇത് ശുദ്ധജല മത്സ്യവംശങ്ങളുടെ പ്രജനനത്തെയും ആവാസവ്യവസ്ഥയെയും പ്രതികൂലമായി ബാധിക്കാൻ ഇടയുണ്ട്. കല്ലുകെട്ടിന് ബദലായി കയർ ഭൂവസ്ത്രരീതി ദോഷകരമല്ല. എങ്കിൽത്തന്നെയും പരമ്പരാഗത രീതിയിൽ തോടുകളും വരമ്പുകളും സംരക്ഷിക്കാൻ സാധ്യമായ ഇടങ്ങളിൽ കൃഷിയും ജൈവവൈവിധ്യ സംരക്ഷണവും പ്രായോഗിക തലത്തിൽ പരസ്പര വിരുദ്ധമാകാതെ കാർഷിക ആവശ്യങ്ങൾ നടപ്പാക്കേണ്ടതാണ്.

(5) മണൽവാരൽ

5.1. നദികളിൽ നിന്നും നദീ തീരങ്ങളിൽ നിന്നുമുള്ള അനിയന്ത്രിതവും വിവേചനരഹിതവുമായ മണൽവാരലും ഖനനവും മൂലം സംസ്ഥാനത്തെ നദികൾ സർവനാശം നേരിടുകയാണെന്നും അതുമൂലം ഭയാനകമായ പാരിസ്ഥിതിക തകർച്ച സംഭവിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുന്നു എന്നും കേരള നിയമസഭയുടെ പരിസ്ഥിതി സംബന്ധിച്ച സമിതി 22.03.2010-ൽ സമർപ്പിച്ച ഏഴാമത് റിപ്പോർട്ടിൽ പ്രസ്താവിച്ചിരിക്കുന്നു.

5.2. പുഴമണൽ ഖനനം 2001-ലെ നദീതടസംരക്ഷണവും പുഴമണൽ വാരൽ നിയന്ത്രണവും നിയമപ്രകാരം നിയന്ത്രിക്കപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു. മണലിന്റെ ലഭ്യത ഉറപ്പാക്കാനായി സാന്റ് ഓഡിറ്റ് നടത്തി അതുപ്രകാരം മാത്രമേ മണൽഖനനത്തിനുള്ള അനുമതി ബന്ധപ്പെട്ട പഞ്ചായത്തുകൾ നൽകുവാൻ പാടുള്ളൂ. 27.02.2012-ൽ 19628-19629/2009 നമ്പരുകളായ പ്രത്യേകാനുമതി ഹർജികളിൽ (ദീപക് കുമാർ V/S ഹരിയാന) ബഹു. സുപ്രീം കോടതി പ്രസ്താവിച്ചിരിക്കുന്ന വിധി അനുസരിച്ച് എല്ലാത്തരം ഖനനങ്ങൾക്കും മുൻകൂർ പാരിസ്ഥിതിക അനുമതി ആവശ്യമാണ്. മണൽഖനനം, ജലനിരപ്പ് വരെയോ മൂന്ന് മീറ്ററോ ഏതാണ് കുറവ് അതുവരെ എന്ന് നിജപ്പെടുത്തിയിട്ടുണ്ട്. ഈ വിധി പ്രകാരം മാത്രമേ പുഴകളിൽ നിന്നുള്ള മണൽ ഖനനം അനുവദിക്കാവൂ എന്ന് ഒ.എ. 171/13 എന്ന കേസിൽ ബഹു. ദേശീയ ഹരിത ട്രൈബ്യൂണൽ (NGT) ഉത്തരവായിട്ടുണ്ട്. ആകയാൽ നിലവിൽ ആറ്റുമണൽ ഖനനത്തിന് മുൻകൂർ പാരിസ്ഥിതിക അനുമതി ആവശ്യമാണ്.

5.3. മണലിന്റെ ലഭ്യത ശാസ്ത്രീയമായി തിട്ടപ്പെടുത്തി (Sand Audit) ഖനനത്തിന് സാധ്യതയുണ്ടെന്ന് ക്രമപ്രകാരം സാക്ഷ്യപ്പെടുത്തിയ കടവുകളിൽ മാത്രമേ മണൽഖനനം പരിഗണിക്കാനാവുകയുള്ളു. നദീസംരക്ഷണ ഫണ്ട് ഉപയോഗപ്പെടുത്തി ഇത്തരം പഠനങ്ങൾ നടത്തേണ്ടതാണ്. ഓരോ നദിയിലെയും മണൽവാരുന്നതിന് അനുവദനീയമായ ജലനിരപ്പിന്റെ സ്ഥിര അടയാളം (benchmark) വേനൽക്കാലത്ത് ഒരു ശാസ്ത്ര സ്ഥാപനത്തെക്കൊണ്ട് (CESS, CWRDM അവർ അംഗീകരിക്കുന്ന എഞ്ചിനീയറിംഗ് കോളേജുകൾ ഉൾപ്പെടെയുള്ള മറ്റ് സ്ഥാപനങ്ങൾ) നിർണ്ണയിപ്പിക്കേ

ണ്ടതും, അതനുസരിച്ചാണ് മണൽഖനനം നടത്തുന്നതെന്ന് ഖനനാനുമതി നൽകുന്ന അധികാരി ഉറപ്പാക്കേണ്ടതുമാണ്.

5.4. പുഴകളിൽ നിന്നും പുഴയോരങ്ങളിൽ നിന്നും മണൽ അനധികൃതമായി ഖനനം ചെയ്യുന്നില്ലെന്ന് ഉറപ്പാക്കേണ്ടതാണ്. ഇക്കാര്യത്തിൽ ഗ്രാമപഞ്ചായത്തുകൾ, റവന്യൂവകുപ്പ്, പോലീസ് വകുപ്പ് എന്നിവർ സംയോജിത പ്രതിരോധ നടപടികൾ ആവിഷ്ക്കരിച്ചു നടപ്പാക്കേണ്ടതാണ്. നദികളിൽ അഗാധമായ കുഴികൾ ഉണ്ടാക്കി അനുവദനീയമായതിലധികം മണൽ നേരത്തെ തന്നെ വാരിയെടുത്തിട്ടുള്ള സ്ഥലങ്ങളിൽ ഇനിയും മണൽഖനനം അനുവദിക്കാവുന്നതല്ല. നദീമുഖങ്ങളിൽ മണൽ ഖനനാനുമതി നൽകുന്നത് തീരദേശ നിയന്ത്രണ വിജ്ഞാപന പ്രകാരമായിരിക്കണം. ഇപ്രകാരമുള്ള മണൽ ഖനനംമൂലം ഉപ്പുവെള്ളം നദികളിൽ കയറുന്നതും കടൽപ്പുറങ്ങളെ പ്രതികൂലമായി ബാധിക്കുന്നതുമായ സാഹചര്യം ഉണ്ടാക്കാൻ പാടില്ലാത്തതാണ്.

5.5. മണൽഖനനം മൂലം പുഴകളിലെ ജൈവവ്യവസ്ഥ താറുമാറാകുന്നതും ജലജീവികൾക്ക് നാശം സംഭവിക്കുന്നതും പരിഗണിച്ച് നദി പരിപാലന ഫണ്ട് (River Management Fund) ഇക്കാര്യങ്ങൾക്ക് മുൻഗണന നൽകി, നഷ്ടപ്പെട്ട ജൈവ-ആവാസവ്യവസ്ഥ പുനസ്ഥാപനത്തിന് ഉപയോഗിക്കേണ്ടതാണ്.

5.6. മണൽവാരൽ അനുവദിച്ചിട്ടുള്ള നദികൾ ഉള്ള ഗ്രാമപഞ്ചായത്തുകൾ അത്തരം നദികളുടെ പാരിസ്ഥിതിക-ജൈവവൈവിധ്യ സംരക്ഷണത്തിനായി അതാത് പഞ്ചായത്തുകളിലെ ജൈവവൈവിധ്യ മാനേജ്മെന്റ് കമ്മിറ്റികളുമായി (ബി.എം.സി.) പര്യാലോചിച്ച് പുനരുജ്ജീവന പദ്ധതികൾ തയ്യാറാക്കേണ്ടതാണ്. നദീപരിപാലന ഫണ്ട് ഉപയോഗപ്പെടുത്തി ഇത്തരം സംരക്ഷണ പദ്ധതികൾ നടപ്പിലാക്കേണ്ടതുമാണ്.

5.7. മേൽപ്പറഞ്ഞ പുനരുജ്ജീവന പദ്ധതികൾ തയ്യാറാക്കാനായി സംസ്ഥാന ജൈവവൈവിധ്യ ബോർഡ് ജില്ലാതലത്തിൽ രൂപീകരിച്ചിട്ടുള്ള സാങ്കേതിക സഹായ സംഘത്തിന്റെ (Technical Support Group) സഹായം ഗ്രാമപഞ്ചായത്തുകൾക്കും ജൈവവൈവിധ്യ മാനേജ്മെന്റ് കമ്മിറ്റികൾക്കും ജില്ലാകളക്ടർമാർക്കും തേടാവുന്നതാണ്.

5.8. അനധികൃത മണൽഖനനം നടക്കുന്ന സംഭവങ്ങൾ ജൈവവൈവിധ്യ മാനേജ്മെന്റ് കമ്മിറ്റികൾ 22.3.2013 ലെ (അച്ചടി) നമ്പർ 01/2013/പരി., 13.5.2013 ലെ (അച്ചടി) നമ്പർ 04/13/പരി. എന്നീ സർക്കാർ ഉത്തരവുകൾ പ്രകാരം നിയമാനുസൃത അധികാരികളെ യഥാസമയം അറിയിക്കേണ്ടതും അതിന്മേൽ അതാത് അധികാരികൾ ഉടനടി നടപടി സ്വീകരിക്കേണ്ടതുമാണ്.

5.9. സ്വകാര്യവ്യക്തികൾ, നിർണ്ണയിക്കപ്പെട്ട കടവുകളിൽ നിന്നും ആറ്റുമണൽ വാരുന്നതും വിൽക്കുന്നതും കർശനമായി അവസാനിപ്പിക്കേണ്ടതാണ്.

5.10. ഖനനത്തിന് നിർണ്ണയിക്കപ്പെട്ട അളവിൽ ആറ്റുമണൽ എടുത്ത് കഴിഞ്ഞ കടവുകളിൽ (നദികളിൽ) കൂടുതൽ മണൽ വാരുന്നതിന് ഹോളിഡേ (Holiday) ഏർപ്പെടുത്തുന്ന രീതി കർശനമായി നടപ്പാക്കേണ്ടതാണ്.

5.11. 2001-ലെ നദീതീര സംരക്ഷണവും മണൽവാരൽ നിയന്ത്രണവും നിയമം

10-ാം വകുപ്പ് പ്രകാരവും അതാത് ജില്ലാ വിദഗ്ധസമിതികൾ നദീതീര വികസന പദ്ധതികൾ ആസൂത്രണം ചെയ്ത് നദിയുടെ ജൈവ-ഭൗതിക പരിസ്ഥിതി പരിപാലിക്കേണ്ടതാണ്. നദീതീരവും ആറ്റ് പുറമ്പോക്കുകളും സംരക്ഷിക്കാനുള്ള ഇത്തരം സംരക്ഷണ പദ്ധതികൾ ഒഴിവാക്കി, അനിയന്ത്രിതമായി പുഴകളിൽ നിന്ന് മണൽവാരാൻ മാത്രം അനുമതി നൽകുന്ന രീതി കർശനമായി അവസാനിപ്പിക്കേണ്ടതാണ്. നിയമാനുസൃത നദി പരിപാലന ഫണ്ട് (RMF) ഈ ആവശ്യങ്ങൾക്കായി ഉപയോഗപ്പെടുത്തേണ്ടതാണ്.

(6) സംരക്ഷണ നടപടികൾ

6.1. ജലസ്രോതസ്സുകളുടെ സംരക്ഷണം ഉദ്ദേശിച്ച് നടപ്പിൽവരുത്തിയിട്ടുള്ള കേന്ദ്ര-സംസ്ഥാന നിയമങ്ങളും ചട്ടങ്ങളും വിജ്ഞാപനങ്ങളും സർക്കാർ ഉത്തരവുകളും വകുപ്പുതല നിർദ്ദേശങ്ങളും കർശനമായി പാലിക്കാൻ ബന്ധപ്പെട്ട സ്ഥാപനങ്ങളും അധികാരികളും ബാധ്യസ്ഥരമാണ്. ഈ നടപടികൾ പൂർണമായി പാലിച്ചുമാത്രമേ ജലസ്രോതസ്സുകളിൽ ഏതെങ്കിലുംവിധ പ്രവർത്തികൾ അനുവദിക്കാൻ പാടുള്ളൂ. ഇതിന് വിരുദ്ധമായി സംഭവിക്കുന്ന കേസുകളിൽ നിയമാനുസൃത നടപടികൾ വിട്ടുവീഴ്ചകൂടാതെ സ്വീകരിക്കേണ്ടതും, നികത്തൽ മുതലായ സംഭവങ്ങളിൽ ജലസ്രോതസ്സ് പൂർവസ്ഥിതിയിലാക്കേണ്ടതും, അതിനുള്ള ചെലവ് ഉത്തരവാദികളിൽ നിന്ന് ഈടാക്കേണ്ടതും, മലിനീകരണം സംഭവിച്ചാൽ ശുചീകരണത്തിനാവശ്യമാകുന്ന ചെലവ് അതിന് ഉത്തരവാദികളായവരിൽ നിന്ന് ഈടാക്കേണ്ടതുമാണ്. (ജലസ്രോതസ്സുകളെ സംബന്ധിക്കുന്ന പ്രധാന നിയമങ്ങളും ചട്ടങ്ങളും അനുബന്ധമായി ചേർത്തിരിക്കുന്നു.)

6.2. ജലാശയങ്ങളുടെ പാരിസ്ഥിതിക സംരക്ഷണത്തിനായോ, ഗതാഗത ആവശ്യങ്ങൾക്കായോ, മണ്ണൊലിപ്പ് മൂലമോ ഡ്രെഡ്ജിംഗ് നടത്തേണ്ട വേളയിൽ മുൻകൂർ പാരിസ്ഥിതിക ആഘാത നിർണ്ണയം നടത്തേണ്ടതും മാറ്റുന്ന മണ്ണും ചെളിയും ജലാശയങ്ങളിൽ തിരികെ എത്താത്ത വിധം നിക്ഷേപിക്കാനുള്ള നടപടികൾ സ്വീകരിക്കേണ്ടതുമാണ്.

6.3. സംസ്ഥാനത്തെ എല്ലാ നദികൾക്കും കായലുകൾക്കും പ്രധാനപ്പെട്ട മറ്റ് ജലസ്രോതസ്സുകൾക്കും (വലിയ കുളങ്ങൾ, പ്രധാന നദികളുടെ കൈവഴികൾ, നദികളെ ബന്ധിപ്പിക്കുന്ന പ്രധാന തോടുകൾ, മത്സ്യങ്ങളുടെ ഗമന മാർഗങ്ങൾ, അരുവികൾ) മാനേജ്മെന്റ് ആക്ഷൻ പ്ലാൻ തയ്യാറാക്കേണ്ടതാണ്. ഇതിൽ ബന്ധപ്പെട്ട എല്ലാ വകുപ്പുകളെയും ഗവേഷണസ്ഥാപനങ്ങളെയും ഏകോപിപ്പിച്ചും അവയുടെ ആഭിമുഖ്യത്തിൽ തയ്യാറാക്കിയിട്ടുള്ള പദ്ധതികൾ ഉൾപ്പെടുത്തിയും സംയോജിത കർമ്മപദ്ധതികൾ പാരിസ്ഥിതിക ആവാസവ്യവസ്ഥ പുനരുജ്ജീവനത്തിനും സംരക്ഷണത്തിനും മുന്തിയ പരിഗണന നൽകി തയ്യാറാക്കേണ്ടതാണ്.

6.4. നദികളിലെയും അരുവികളിലെയും നദികളിൽ ഒഴുകിയെത്തുന്ന തോടുകളിലെയും ഒഴുക്കിനെ തടസ്സപ്പെടുത്തുന്ന കാരണങ്ങൾ കണ്ടുപിടിച്ച് അവ പൂർവസ്ഥിതിയിലാക്കേണ്ടതാണ്.

6.5. മണ്ണൊലിപ്പ് തടയാനായി ജൈവരീതികൾ അവലംബിക്കേണ്ടതാണ്. ഇതിൽ

മരങ്ങൾ വച്ചുപിടിപ്പിക്കൽ, ജൈവവേലി എന്നിവയും ഉൾപ്പെടുത്താവുന്നതാണ്.

6.6. കുളവാഴ, ആഫ്രിക്കൻ പായൽ, കബോംബ മുതലായ കടന്നുകയറ്റക്കാരായ ജലസസ്യങ്ങൾ സംസ്ഥാനത്തെ ജലസ്രോതസ്സുകളുടെ ശോഷണത്തിൽ വലിയ പങ്കുവഹിച്ചിട്ടുണ്ട്. ഇവ ജലാശയങ്ങളിലെ തനത് ജൈവവൈവിധ്യത്തിന്റെ നാശത്തിന് പ്രധാന കാരണമാണ്. കൂടാതെ ജലപാതകൾ തടസ്സപ്പെടുത്തി ഉപയോഗശൂന്യമാക്കുന്നു. ഒഴുക്കിനെ പ്രതിരോധിക്കുകയും ജലജന്യ പകർച്ചവ്യാധികൾക്ക് കാരണമാകുകയും ചെയ്യുന്നു. ആകയാൽ തദ്ദേശ ജൈവവൈവിധ്യത്തിനു ഭീഷണിയായ ഇതുപോലുള്ള പോളകളെയും പായലിനെയും മറ്റ് കടന്നുകയറ്റക്കാരായ ജല സസ്യ-ജന്തുജാലങ്ങളെയും ഒഴിവാക്കാൻ പ്രത്യേക പദ്ധതികൾ ബന്ധപ്പെട്ട വകുപ്പുകളും ത്രിതല പഞ്ചായത്തുകളും ആവിഷ്ക്കരിച്ച് നടപ്പിലാക്കേണ്ടതാണ്.

6.7. ജലാശയങ്ങളുടെ പ്രത്യേകിച്ച് കായലുകളുടെ പാരിസ്ഥിതിക പ്രശ്നങ്ങൾക്ക് വൻകിട നിർമ്മാണ പ്രവർത്തനങ്ങൾ കാരണമാകുന്നുണ്ട്. പാലങ്ങളും മറ്റും നിർമ്മിക്കാൻ ജലാശയങ്ങളിൽ നടത്തുന്ന നിർമ്മാണപ്രവർത്തനങ്ങൾക്കുശേഷം നിർമ്മാണ അവശിഷ്ടങ്ങൾ മാറ്റാത്തതിനാൽ സാരമായ പാരിസ്ഥിതിക ആവാസ വ്യവസ്ഥാനാശം ഉണ്ടാകുന്നു. ജലാശയങ്ങളിലെ നിർമ്മാണ പ്രവർത്തനത്തിന് ശേഷം എല്ലാ അവശിഷ്ടങ്ങളും മാറ്റി ജലാശയം പൂർവസ്ഥിതിയിലാക്കാനുള്ള വ്യവസ്ഥ കരാറിൽ ഉൾപ്പെടുത്തേണ്ടതാണ്. ജലാശയങ്ങളിൽ അവശേഷിച്ച നിർമ്മാണ അവശിഷ്ടങ്ങൾ പൂർണമായി മാറ്റി ജലാശയം പൂർവസ്ഥിതിയിലാക്കി എന്ന് ബന്ധപ്പെട്ട ഏജൻസികൾ രേഖാമൂലം സാക്ഷ്യപ്പെടുത്തിയശേഷം മാത്രമേ കരാറുകാരന്റെ അന്തിമ ബില്ല് പാസ്സാക്കി നൽകാവൂ. ഇക്കാര്യത്തിൽ ബന്ധപ്പെട്ട സർക്കാർ വകുപ്പുകളും സ്ഥാപനങ്ങളും ആവശ്യമായ നടപടികൾ സ്വീകരിക്കേണ്ടതാണ്.

6.8. നദികളിൽ ജൈവവ്യവസ്ഥ നിലനിർത്താൻ ആവശ്യമായ കുറഞ്ഞ ജലപ്രവാഹം ജലസേചനവകുപ്പ് ഉറപ്പാക്കേണ്ടതാണ്.

6.9. കുടിവെള്ള സ്രോതസ്സുകളായ ജലാശയങ്ങളിലെ ജലഗുണനിലവാരം കേരള ജല അതോറിറ്റി ഉറപ്പാക്കേണ്ടതാണ്. മാലിന്യ സ്രോതസ്സുകൾ കണ്ടെത്താനും മലിനീകരണ നിയന്ത്രണ ബോർഡ് മുഖേന പ്രതിരോധ നടപടികൾ സ്വീകരിക്കാനും ജല അതോറിറ്റി മുൻകൈ എടുക്കേണ്ടതുമാണ്. ജല അതോറിറ്റിയുടെ നിയന്ത്രണത്തിലുള്ള സ്വീവേജ് പമ്പിംഗ് സ്റ്റേഷനുകൾ, ട്രീറ്റ്മെന്റ് പ്ലാന്റുകൾ എന്നിവിടങ്ങളിൽ നിന്നും സ്വീവേജ് സിസ്റ്റത്തിൽ നിന്നും മാലിന്യം ജലാശയങ്ങളിൽ എത്തിച്ചേരുന്നില്ലെന്ന് ജല അതോറിറ്റി ഉറപ്പാക്കേണ്ടതാണ്.

6.10. സംസ്ഥാനത്തെ ജലസ്രോതസ്സുകളുടെ മലനീകരണത്തിന്റെ മുഖ്യകാരണം ഗാർഹിക മാലിന്യം പ്രത്യേകിച്ച് കക്കൂസ് മാലിന്യമാണ്. സ്വീവേജ്/സെപ്റ്റേജ് ട്രീറ്റ്മെന്റ് പ്ലാന്റുകൾ ആവശ്യമായ സ്ഥലങ്ങളിൽ സ്ഥാപിക്കേണ്ടതാണ്. അതാതു പ്രദേശങ്ങൾക്ക് പ്രത്യേകമായുള്ള ചെറിയ ട്രീറ്റ്മെന്റ് പ്ലാന്റുകളും ഉചിതമാണെങ്കിൽ സ്ഥാപിക്കാവുന്നതാണ്. സ്രോതസ്സുകൾക്ക് അടുത്തുള്ള ശൗചാലയങ്ങൾ ഡബിൾ പിറ്റ് രീതിയിലായിരിക്കണം. 'എക്കോസാൻ' (ecological sanitation) ടോയ്‌ലറ്റുകളും ലഭ്യമാക്കാവുന്നതാണ്.

6.11. നദികളിൽ ഉപ്പുവെള്ളം കയറുന്നത് തടയുകയും, ബണ്ടുകളുടെ അറ്റകുറ്റപ്പണികൾ, ചെളിമാറ്റൽ എന്നിവ യഥാസമയം നടത്തി വെള്ളത്തിന്റെ ഒഴുക്ക് സുഗമമാക്കാനുള്ള പദ്ധതികൾ ആവിഷ്കരിക്കുകയും ചെയ്യേണ്ടതാണ്. ഓരോ നദിക്കും ഒരു സംയോജിത മാനേജ്മെന്റ് പദ്ധതിയുണ്ടാക്കേണ്ടതാണ്. ജലസ്രോതസ്സുകളുടെ സംരക്ഷണ നടപടികൾ ബന്ധപ്പെട്ട വകുപ്പുകളും സ്ഥാപനങ്ങളും ഏകോപിത രീതിയിൽ നടപ്പാക്കണം.

6.12. നദീജല ഉപഭോഗം നിശ്ചയിക്കുന്നതിനായി 5 വർഷത്തിൽ ഒരിക്കൽ വാട്ടർ ബാലൻസ് സ്റ്റഡി നടത്തേണ്ടതാണ്. ജല ഉപഭോഗത്തിന് അനുവദിക്കുംമുമ്പ് ജല ലഭ്യത ഉറപ്പാക്കേണ്ടതാണ്. ജല ഉപഭോഗത്തിന്റെ അടിസ്ഥാനത്തിലായിരിക്കണം ജലാശയങ്ങളുടെ മാനേജ്മെന്റ് പ്ലാൻ തയ്യാറാക്കേണ്ടത്. ജലാശയങ്ങളുടെ ഉപയോഗവും സംരക്ഷണവും സർക്കാരിന്റെ ജലനയത്തിനും അനുരൂപമായിരിക്കേണ്ടതാണ്.

6.13. കഴുകുന്നതിനോ മണൽ കയറ്റുന്നതിനോ വാഹനങ്ങൾ പുഴകളിൽ ഇറക്കുന്നത് ഗ്രാമപഞ്ചായത്തുകൾ/പോലീസ് തടയേണ്ടതാണ്.

6.14. തൊണ്ട് ജലാശയങ്ങളിൽ അഴുക്കുന്നതിന് പകരം സാങ്കേതിക വിദ്യയും സംവിധാനങ്ങളും നിലവിലുള്ളതിനാൽ അവ അവലംബിക്കാനുള്ള സൗകര്യം കയർബോർഡും കയർ വികസനവകുപ്പും ലഭ്യമാക്കേണ്ടതാണ്.

6.15. ആശുപത്രികളിൽ നിന്നുള്ള മാലിന്യങ്ങൾ യാതൊരു കാരണവശാലും ജലാശയങ്ങളിൽ എത്താവുന്നതല്ല. ഇക്കാര്യത്തിൽ 2012-ലെ (സാധാ) 06/12/പരി. നമ്പർ സർക്കാർ ഉത്തരവ് യാതൊരു വിട്ടുവീഴ്ചയും കൂടാതെ മലിനീകരണ നിയന്ത്രണ ബോർഡും ബന്ധപ്പെട്ട തദ്ദേശസ്വയംഭരണ സ്ഥാപനവും നടപ്പാക്കേണ്ടതാണ്. രാത്രികാലങ്ങളിൽ നദികളിലും കായലുകളിലും മറ്റ് ജലാശയങ്ങളിലും അറവുശാല, കോഴിഫാം, പന്നിഫാം, ഹോട്ടലുകൾ തുടങ്ങിയ ഇടങ്ങളിലെയും വീടുകളിലെയും മാലിന്യങ്ങൾ നിക്ഷേപിക്കുന്നവരെ കണ്ടുപിടിച്ച് നിയമാനുസൃത ശിക്ഷ നൽകുന്നതിന് ആവശ്യമായ നടപടികൾ ബന്ധപ്പെട്ട തദ്ദേശസ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങൾ മുൻകൈയെടുത്ത് ഏർപ്പാട് ചെയ്യേണ്ടതാണ്. ഇക്കാര്യത്തിൽ പോലീസ് വകുപ്പും നിയമാനുസൃത നടപടികൾ വിട്ടുവീഴ്ച കൂടാതെ സ്വീകരിക്കേണ്ടതാണ്.

6.16. ജലസ്രോതസ്സുകളുടെ സംരക്ഷണത്തിന് പ്രകൃതിദത്ത മാർഗങ്ങൾ അവലംബിക്കേണ്ടതിന്റെ ആവശ്യകത സംബന്ധിച്ച് ജലസേചനവകുപ്പ് (ജലസേചനവും ഭരണവും) ചീഫ് എഞ്ചിനീയർ 8/2013 ൽ പുറപ്പെടുവിച്ചിട്ടുള്ള W3-4173/2013G1-I/13 നമ്പർ സാങ്കേതിക സർക്കുലർ ബന്ധപ്പെട്ട എല്ലാവരും കർശനമായി പാലിക്കേണ്ടതാണ്. സംസ്ഥാനത്തെ ജലാശയങ്ങളുടെ പ്രത്യേകിച്ച് നദികകളുടെ നാശത്തിന് മുഖ്യകാരണം കക്കൂസ് മാലിന്യങ്ങൾ, മൃഗങ്ങൾ, സ്വീവേജ് എന്നിവയിൽ നിന്നുള്ള് കോളിഫോം ബാക്ടീരിയയുടെ അളവ് ക്രമാതീതമായി വർദ്ധിക്കുന്നതാണെന്ന് കണ്ടെത്തിയിരിക്കുന്നു. കേരളത്തിലെ ഭൂപ്രകൃതിയും, ജനസാന്ദ്രതയും കണക്കിലെടുക്കുമ്പോൾ ജലാശയങ്ങളും മേൽപറഞ്ഞ തരം മാലിന്യങ്ങളുടെ ഉത്ഭവകേന്ദ്രങ്ങളും തമ്മിലുള്ള ദൂരം കർശനമായി പാലിക്കേണ്ടത് പരമപ്രധാനമാണ്. ജലസ്രോതസ്സുകൾ മലിനപ്പെടാനിടയുള്ള നദീതീരങ്ങൾ കായൽതീരങ്ങൾ എന്നിവിടങ്ങളിൽ

ശാസ്ത്രീയമായ രീതിയിൽ നിർമ്മിച്ച സെപ്റ്റിക് ടാങ്ക് സോക്പിറ്റ് സംവിധാനം നിർബന്ധമാക്കാൻ തദ്ദേശസ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങൾ ശ്രദ്ധിക്കേണ്ടതാണ്. പൊതു ശൗചാലയങ്ങൾ നിർമ്മിക്കുന്ന പദ്ധതികളിലും ഇക്കാര്യം പാലിക്കേണ്ടതാണ്.

6.17. പുഴകൾ, കായൽ, കുളങ്ങൾ എന്നിവിടങ്ങളിലേക്കും ജലസ്രോതസ്സുകളിൽ എത്തിച്ചേരുന്ന തോടുകൾ, ഓടകൾ എന്നിവിടങ്ങളിലേക്കും വീടുകൾ, ഹോട്ടലുകൾ, വാണിജ്യസ്ഥാപനങ്ങൾ, കമ്പോളങ്ങൾ എന്നിവിടങ്ങളിൽ നിന്ന് മാലിന്യം നേരിട്ട് തുറന്ന് വിടുന്നത് ബന്ധപ്പെട്ട തദ്ദേശസ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളും പ്രവർത്തനാനുമതി ആവശ്യമുള്ളവയിൽ സംസ്ഥാന മലിനീകരണ നിയന്ത്രണ ബോർഡും കർശനമായി തടയേണ്ടതും നിയമനടപടികൾ സ്വീകരിക്കേണ്ടതുമാണ്. ഡ്രെയിനേജ് ഓടകളിൽ നിന്ന് നദികളിലും കായലുകളിലും ഒഴുകിയെത്തുന്ന ജലം, അത്തരം ജലത്തിന് നിശ്ചയിച്ചിട്ടുള്ള ഗുണനിലവാരം നിലനിർത്തുന്നതിനുവേണ്ടിയുള്ള ശുദ്ധീകരണ പദ്ധതികൾ (സ്വീവേജ് ട്രീറ്റ്മെന്റ് പ്ലാന്റ്) ബന്ധപ്പെട്ട നഗരസഭകളും ഗ്രാമപഞ്ചായത്തുകളും ആവിഷ്ക്കരിച്ച് നടപ്പാക്കേണ്ടതാണ്. കുടിവെള്ളസ്രോതസ്സുകളായ നദികകളിലും ശാസ്താംകോട്ട, വെള്ളായണി എന്നീ ശുദ്ധജല തടാകങ്ങളിലും ഇക്കാര്യം അതീവ പ്രാധാന്യത്തോടെ ഉറപ്പാക്കേണ്ടതാണ്.

6.18. സെപ്ടിക്ക് ടാങ്ക് മാലിന്യങ്ങളുടെ നീക്കത്തിനായി ഉപയോഗിക്കുന്ന ടാങ്കർ ലോറികൾ യാതൊരു കാരണവശാലും മറ്റു ആവശ്യങ്ങൾക്ക് ഉപയോഗിക്കുന്നില്ലെന്നും അത്തരം ടാങ്കറുകൾ ശേഖരിക്കുന്ന സെപ്ടിക്ക് ടാങ്ക് മാലിന്യം ജലാശയങ്ങളിൽ ഉപേക്ഷിക്കുന്നില്ലെന്നും തദ്ദേശസ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളും പോലീസ് വകുപ്പും ഉറപ്പാക്കേണ്ടതാണ്. ഈ ജോലികളിൽ വ്യാപൃതരായിരിക്കുന്ന ഏജൻസികൾക്ക് രജിസ്ട്രേഷനും ലൈസൻസും ഏർപ്പെടുത്തുവാൻ തദ്ദേശസ്വയംഭരണ വകുപ്പ് നടപടി സ്വീകരിക്കേതാണ്. നദികളിൽ നിർമ്മിക്കുന്ന ചെക്ക്ഡാമുകൾ ഒഴുക്കിനെ പൂർണായി തടയുന്നതും വെള്ളം കെട്ടിക്കിടന്ന് നദിയിൽ മലിനീകരണം സൃഷ്ടിക്കാത്തതും ജൈവവൈവിധ്യത്തെ ബാധിക്കാത്ത വിധത്തിലുമായിരിക്കണം. ചെക്ക്ഡാമുകൾ ജലസംഭരണികളുടെ പ്രയോജനം ചെയ്യുന്നതാകണം. എന്നാൽ ജലജീവികളെയും ഒഴുക്കിനെയും ബാധിക്കാവുന്നതുമല്ല. നദിയിൽത്തന്നെ ചെക്ക്ഡാം നിർമ്മിക്കുന്നതിന് പകരം കൈവഴികളിലും നദിയിൽ എത്തിച്ചേരുന്ന കനാലുകളിലും തോടുകളിലും തടയണ നിർമ്മിക്കണമെന്ന ശസ്ത്രീയ വീക്ഷണവും പരിഗണിക്കാവുന്നതാണ്.

(7) അതിർത്തി സംരക്ഷണം

7.1. നദീതീരങ്ങളുടെ സംരക്ഷണത്തിനായി നിലവിലുള്ള നിയമങ്ങളും ചട്ടങ്ങളും കർശനമായി നടപ്പിലാക്കേണ്ടതാണ്. അനധികൃത കയ്യേറ്റങ്ങൾ ഒഴിവാക്കാൻ ബന്ധപ്പെട്ട റവന്യൂ ഉദ്യോഗസ്ഥൻ നടപടി സ്വീകരിക്കണം.

7.2. നദീതീരങ്ങൾ, കായലുകൾ, മറ്റു ജലസ്രോതസ്സുകൾ എന്നിവ വ്യാപകമായി കയ്യേറപ്പെട്ട് ട്ടുള്ള സാഹചര്യത്തിൽ വിശദമായ സർവ്വേ നടത്തി പുഴകളുടെ തീരത്തെ പുറമ്പോക്കുകൾ പതിച്ചുകൊടുക്കുവാൻ പാടില്ലെന്ന നിയമത്തിന്റെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ അത്തരം നദീതീരങ്ങളിലെ നിർമ്മാണ പ്രവർത്തികൾ നിയന്ത്രിക്കേണ്ടതും നദീതീര കയ്യേറ്റങ്ങൾ ഒഴിപ്പിക്കേണ്ടതുമാണ്.

7.3. നദി സംരക്ഷണ പരിപാടികൾ ആസൂത്രണം ചെയ്യുമ്പോൾ നദീതടങ്ങളുടെ സംരക്ഷണംകൂടി അതിൽ ഉൾപ്പെടുത്തേണ്ടതാണ്.

7.4. ജലസ്രോതസ്സുകളുടെ അതിർത്തി പ്രത്യേകം അടയാളപ്പെടുത്താൻ ബന്ധപ്പെട്ട തദ്ദേശസ്ഥാപനങ്ങളും റവന്യൂ വകുപ്പും ശ്രദ്ധിക്കേണ്ടതാണ്. സ്ഥിരമായതും പെട്ടന്ന് എടുത്തുമാറ്റാനോ നശിപ്പിക്കാനോ സാധിക്കാത്തതുമായ അതിരടയാളങ്ങൾ സ്ഥാപിക്കേണ്ടതാണ്. ആധുനിക സംവിധാനങ്ങളായ അക്ഷാംശ-രേഖാംശ നിർണ്ണയം (Co-ordinate Fixation) ജി.പി.എസ്. അടിസ്ഥാനപ്പെടുത്തിയും അതിർത്തി നിർണയിക്കാൻ സ്ഥാപിച്ച അടയാളങ്ങൾ മാറ്റുന്ന പ്രവണത തടയാവുന്നതാണ്.

7.5. നദികളെ പാടങ്ങളും കരനിലങ്ങളുമായും (flood plains) ബന്ധിപ്പിക്കുന്ന പ്രധാന തോടുകൾ, പാടശേഖരങ്ങളിലെ തലക്കുളങ്ങൾ, ചാലുകൾ എന്നിവ കയ്യേറുകയോ, നികത്തുകയോ ചെയ്തിട്ടുള്ളവ ഒഴിപ്പിച്ച് അവ പൂർവ്വസ്ഥിതിയിലാക്കുകയും നദികളിലെ ജൈവവൈവിധ്യ വ്യവസ്ഥയ്ക്ക് ഹാനികരമായ എല്ലാ തടസ്സങ്ങളും ഒഴിവാക്കുകയും ചെയ്യേണ്ടതാണ്.

7.6. ജലസ്രോതസ്സുകളുടെ തീരങ്ങളും അനുബന്ധ പുറമ്പോക്കു ഭൂമിയും സംരക്ഷിക്കുന്നതിന് പഞ്ചായത്ത് തലത്തിൽ പ്രത്യേക ജനകീയസമിതികൾ രൂപീകരിക്കാവുന്നതാണ്. ഇതിൽ അതാതു പഞ്ചായത്തിലെ ജൈവവൈവിധ്യ പരിപാലന സമിതിയിലെ ഒരു അനൗദ്യോഗിക അംഗത്തെയും ഉൾപ്പെടുത്താവുന്നതാണ്.

7.7. നഗര മാസ്റ്റർ പ്ലാനുകളിൽ ജലാശയങ്ങൾക്ക് ചുറ്റും സംരക്ഷണമേഖല നിശ്ചയിച്ചിട്ടുണ്ട്. നിർമ്മാണ പ്രവർത്തനങ്ങൾക്ക് അനുമതി നൽകുമ്പോൾ മാസ്റ്റർ പ്ലാൻ നിർദ്ദേശങ്ങൾ കർശനമായി പാലിക്കേണ്ടതാണ്. സർക്കാർ വകുപ്പുകൾ തന്നെ മാസ്റ്റർ പ്ലാൻ, ബന്ധപ്പെട്ട നിയമവ്യവസ്ഥകൾ, ചട്ടങ്ങൾ എന്നിവ ലംഘിച്ച് ജലസ്രോതസ്സുകൾക്ക് ദോഷം വരുത്തുന്ന നടപടികൾ സ്വീകരിക്കുന്നത് വിലക്കേണ്ടതാണ്.

7.8. ജലസ്രോതസ്സുകളും, തീരത്തെ സർക്കാർ പുറമ്പോക്കുകളും നിയമം ലംഘിച്ച് കൈവശം വച്ചിരിക്കുന്നവ പഞ്ചായത്ത് രാജ്/ മുനിസിപ്പാലിറ്റി/ ഭൂസംരക്ഷണ നിയമങ്ങൾ പ്രകാരം സർക്കാർ വകയാക്കേണ്ടതും അത്തരം പുറമ്പോക്കു ഭൂമിയിൽ അവകാശവാദം സ്ഥാപിച്ചുകൊടുക്കാൻ പാടില്ലാത്തതുമാണ്.

7.9. ജലസ്രോതസ്സുകളുടെ ഭാഗമായതോ തീരമായതോ ആയ പ്രദേശങ്ങൾ 1957 -ലെ കേരള ഭൂസംരക്ഷണ നിയമത്തിന്റെ 3-ാം വകുപ്പ് 1-ാം ഉപവകുപ്പിന്റെ പരിധിയിൽ വരുന്നവയിൽ ഉണ്ടായിട്ടുള്ള എല്ലാ കയ്യേറ്റങ്ങളും കർശനമായി ഒഴിവാക്കേണ്ടതാണ്.

(8) കുളങ്ങളുടെ സംരക്ഷണം

8.1. സംസ്ഥാനത്തിന് പ്രകൃതി കനിഞ്ഞനുഗ്രഹിച്ചു നൽകിയ വരദാനങ്ങളിലൊന്നാണ് കുളങ്ങൾ. കുടിക്കാനും, കുളിക്കാനും, കൃഷിക്കും, മൃഗസംരക്ഷണത്തിനും സംസ്ഥാനത്തിന്റെ തനതായ ജൈവവൈവിധ്യ സംരക്ഷണത്തിനും തികച്ചും പ്രത്യേകമായ സൗകര്യങ്ങൾ കുളങ്ങൾ ഒരുക്കുന്നുണ്ട്. എന്നാൽ വിവിധ കാരണങ്ങളാൽ കഴിഞ്ഞ കുറേ വർഷങ്ങളായി അവയിൽ മിക്കവയും ഉപേക്ഷിക്കപ്പെട്ട നിലയിലോ

ചപ്പുചവറുകളുടെ സംഭരണികളായോ നിലകൊള്ളുകയാണ്. അനവധിയെണ്ണം നികത്തപ്പെട്ടുകഴിഞ്ഞു. ഇന്നനുഭവപ്പെടുന്ന രൂക്ഷമായ ജലക്ഷാമത്തിന് ഒരു പരിധിവരെ ഇത്തരം കുളങ്ങളും പ്രകൃതിദത്ത ജലസംഭരണികളും പ്രയോജനപ്പെടുത്തേണ്ടത് അടിയന്തിര ആവശ്യമായിരിക്കുകയാണ്. ജനങ്ങളുടെ വിവിധ ആവശ്യങ്ങൾക്കെന്നതുപോലെ പ്രാദേശിക പാരിസ്ഥിതിക സംരക്ഷണത്തിനും ഇത് അത്യന്താപേക്ഷിതമായിരിക്കുന്നു. ഭൂഗർഭ ജലത്തിന്റെ അമിതശോഷണം ഒഴിവാക്കാനും ഭൂഗർഭ ജലലഭ്യത വർദ്ധിപ്പിക്കാനും കുളം സംരക്ഷണം ഉപകരിക്കുന്നതാണ്.

8.2. സംസ്ഥാനത്ത് ഉപേക്ഷിക്കപ്പെട്ടതായോ ദുരുപയോഗം ചെയ്യുന്നതായോ പാരിസ്ഥിതികശോഷണം സംഭവിച്ചതായോ നികത്തപ്പെടാത്തതായോ അവശേഷിക്കുന്ന കുളങ്ങൾ അടിയന്തിര പ്രാധാന്യത്തോടെ പുനരുജ്ജീവിപ്പിച്ച് സുസ്ഥിരമായ രീതിയിൽ സംരക്ഷിക്കേണ്ടതാണ്. തദ്ദേശസ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങൾ അവയ്ക്ക് ഓരോ സാമ്പത്തിക വർഷത്തിലും ലഭ്യമാകുന്ന പദ്ധതിവിഹിതം ഉപയോഗപ്പെടുത്തി കുളങ്ങൾ/പ്രധാന ജലസ്രോതസ്സുകൾ നവീകരിച്ച് ഉപയോഗപ്രദമാക്കി സംരക്ഷിക്കാൻ നടപടി സ്വീകരിക്കേണ്ടത് അത്യാവശ്യമാണ്. ഇത് തദ്ദേശസ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളുടെ നിർബന്ധിത പദ്ധതികളിൽ ഉൾപ്പെടുത്തി നടപ്പാക്കേണ്ടതാണ്.

8.3. കുടിവെള്ളത്തിനും അതോടൊപ്പം ജലസേചനത്തിനും സാദ്ധ്യമാകുന്ന വലിയ കുളങ്ങൾക്ക് മുൻഗണന നൽകാവുന്നതാണ്. കുടിവെള്ള സ്രോതസ്സ്, ജലസേചന സൗകര്യം, മഴവെള്ളം/ ഊറ്റുവെള്ളം സംഭരണം, ടൂറിസം സാധ്യത, ജൈവവൈവിധ്യ സംരക്ഷണം, മത്സ്യം വളർത്തൽ, മൃഗങ്ങൾക്കുവേണ്ട ജലം എന്നിവയിൽ ഏതെങ്കിലുമോ/എല്ലാമോ സാധ്യമാകുന്ന കുളങ്ങളാണ് തെരഞ്ഞെടുക്കേണ്ടത്. കുളങ്ങളിലേക്ക് സ്വാഭാവിക നീരൊഴിക്കിനും കുളങ്ങളിൽ നിന്ന് അധികജലം ഒഴുകിപ്പോകാനും സൗകര്യമുള്ളവയ്ക്ക് മുൻഗണന നൽകാവുന്നതാണ്. തെരഞ്ഞെടുക്കപ്പെടുന്ന കുളങ്ങൾക്ക് കുറഞ്ഞത് 20 സെന്റ് വിസ്തീർണ്ണം (ജലവിസ്തൃതി) ഉണ്ടായിരിക്കേതാണ്. അടുത്തടുത്തായോ ഒരേ പ്രദേശത്തോ ഉള്ള ഒന്നിലധികം കുളങ്ങൾ (അതായത് പാടശേഖരങ്ങൾ, തീരപ്രദേശങ്ങൾ എന്നിവിടങ്ങളിലുള്ളവ, നദീസാമീപ്യവും ബന്ധവും ഉള്ള കുളത്തിന്റെ സമീപസ്ഥ കുളങ്ങൾ എന്നിവ) ജലപ്പരപ്പ് 20 സെന്റിൽ കുറവാണെങ്കിലും ഒരുമിച്ചെടുത്ത് പുനരുജ്ജീവിപ്പിക്കാവുന്നതാണ്. കുളം സർക്കാർ/തദ്ദേശസ്വയംഭരണ സ്ഥാപന ഉടമസ്ഥതയിലുള്ളതായിരിക്കണം. മറ്റേതെങ്കിലും പദ്ധതി പ്രകാരം നേരത്തെ ജോലികൾ അപൂർണമായി ചെയ്തിട്ടുള്ളതും, അവശേഷിക്കുന്ന ജോലികൾ തടസ്സം കൂടാതെ ചെയ്ത് പൂർണമാക്കാനും സംരക്ഷിക്കാനും സാധിക്കുന്ന മേൽപ്പറഞ്ഞ തരത്തിലുള്ള കുളങ്ങളും തെരഞ്ഞെടുക്കാവുന്നതാണ്. രണ്ടു ഗ്രാമപഞ്ചായത്തുകളിലായി സ്ഥിതി ചെയ്യുന്ന കുളങ്ങൾ ബ്ലോക്ക്/ജില്ലാ പഞ്ചായത്തിന്റെ ആഭിമുഖ്യത്തിൽ പുനരുജ്ജീവിപ്പിക്കാവുന്നതാണ്. നദികൾ, കായലുകൾ എന്നിവ ഒഴികെ പൊതു ആവശ്യത്തിന് ഉപകരിക്കാവുന്ന അന്യ ജലസ്രോതസ്സുകളും (ഉദാഹരണത്തിന്, നദികളെ പാടങ്ങളും ചാലുകളുമായി ബന്ധപ്പിക്കുന്ന പ്രധാന തോടുകൾ, അരുവികൾ, സ്ഥിരമായ ഊറ്റുറവകൾ എന്നിവ) ഈ പദ്ധതിയിൽ ഉൾപ്പെടുത്താം.

8.4. തെരഞ്ഞെടുക്കപ്പെട്ട കുളങ്ങളിൽ/ ജലസ്രോതസ്സുകളിൽ സംയോജിത സംര

ക്ഷണ നടപടികളാണ് സ്വീകരിക്കേണ്ടത്. പ്രധാനമായും ചെളിവാരൽ, കുളങ്ങളുമായി ബന്ധപ്പെട്ട ചാലുകളുടെയും തോടുകളുടെയും സംരക്ഷണം, ബണ്ട് (ചിറ) സ്ലൂയിസ് എന്നിവയുടെ നിർമ്മാണം, പുനർനിർമ്മാണം. അറ്റകുറ്റപ്പണികൾ, കുളത്തിന്റെ പരിസര സംരക്ഷണം, മണ്ണൊലിപ്പ് തടയൽ, വെള്ളത്തിന്റെ ഗുണനിലവാരം അഭിവൃദ്ധിപ്പെടുത്തൽ, സൗന്ദര്യവൽക്കരണം, ജൈവവേലി, ജൈവരീതിയിൽ വശങ്ങളുടെയും ബണ്ടുകളുടെയും സംരക്ഷണം, വിനോദോപാധികൾ എന്നിവ ഈ ഇനത്തിൽ ഉൾപ്പെടുത്താവുന്നതാണ്. പഞ്ചായത്തുകളുടെ പദ്ധതിയിൽ ഉൾപ്പെടുത്തി നടപ്പാക്കുന്ന പണിക്കുള്ള മാനദണ്ഡങ്ങൾ കുളങ്ങളുമായി ബന്ധപ്പെട്ട ജോലികൾക്കും ബാധകമാക്കാവുന്നതാണ്. എന്നാൽ ഉപഭോക്തൃസമിതികൾ, താമസക്കാരുടെ സംഘടനകൾ, പരിസ്ഥിതി സംഘടനകൾ എന്നിവയെ ഉൾപ്പെടുത്തി പഞ്ചായത്തിന് നേരിട്ടും ഇത്തരം പ്രവർത്തനങ്ങൾ നടത്താവുന്നതാണ്. തദ്ദേശസ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങൾ മുഖേന നടപ്പിലാക്കുന്ന മഹാത്മാഗാന്ധി ദേശീയ ഗ്രാമീണ തൊഴിലുറപ്പ് പദ്ധതിയിൽ ഉൾപ്പെടുത്തിയും കുളം സംരക്ഷണ നടപടികൾ പൂർണമായോ, ഭാഗമായോ നടപ്പാക്കാവുന്നതാണ്. സർക്കാരിന്റെ മറ്റു വകുപ്പുകൾ ഏറ്റെടുത്തിട്ടുള്ള കുളം സംരക്ഷണ പദ്ധതികളോടൊപ്പം അനുബന്ധ സംരക്ഷണ പദ്ധതികൾ (ഉദാഹരണത്തിന്, മത്സ്യം വളർത്തൽ, സൗന്ദര്യവൽക്കരണം, ജൈവവേലി, തോടുകളുടെ പുനരുദ്ധാരണം എന്നിവ) നടപ്പാക്കാവുന്നതാണ്. പഞ്ചായത്തിലെ ജൈവവൈവിധ്യ മാനേജ്മെന്റ് കമ്മിറ്റി, സ്കൂളുകളിലെ ദേശീയ ഹരിതസേന, കോളേജുകളിലെ ഭൂമിത്രസേന തുടങ്ങി സർക്കാർ ധനസഹായത്തോടെ പ്രവർത്തിക്കുന്ന പരിസ്ഥിതി സന്നദ്ധ സംഘടനകളെയും ഈ പ്രവർത്തനങ്ങളിൽ ഭാഗഭാക്കുകളാക്കേണ്ടതാണ്. ആഫ്രിക്കൻ പായൽ, കുളവാഴ മുതലായവയും ആവാസ വ്യവസ്ഥയ്ക്ക് ഗുണകരമല്ലാത്ത മറ്റ് ജലസസ്യങ്ങളും പൂർണ്ണമായി മാറ്റേണ്ടതാണ്. കുളത്തിലേക്ക് ചാഞ്ഞുകിടക്കുന്നതോ, ഇലകൾ പൊഴിയുന്നതോ ആയ വൃക്ഷശിഖരങ്ങളും മുറിച്ചു മാറ്റേണ്ടതാണ്. ചുറ്റുപാടുമുള്ള പാടങ്ങൾ, കൃഷിസ്ഥലങ്ങൾ എന്നിവിടങ്ങളിൽ നിന്ന് രാസവളങ്ങളുടെയും കീടനാശിനികളുടെയും അവശിഷ്ടം കുളത്തിൽ ഒലിച്ചിറങ്ങുന്നത് തടയാനുള്ള സംവിധാനം ഉണ്ടാക്കേണ്ടതാണ്. യാതൊരു കാരണവശാലും മലിനജലം കുളത്തിൽ എത്തുവാൻ പാടില്ല. കുളങ്ങളുടെ പരിസര സൗന്ദര്യവൽക്കരണം, മരങ്ങൾ വച്ചുപിടിപ്പിക്കൽ, ജൈവവേലി എന്നിവ ഓരോന്നിനും അനുരൂപമായ വിധത്തിൽ കഴിയുന്നതും പ്രാദേശിക വൃക്ഷലതാദികൾ ഉപയോഗിച്ച് ചെയ്യേണ്ടതാണ്. കുട്ടികൾക്ക് കുളിക്കാൻ സാധ്യമായ വലിയ കുളങ്ങളിൽ ഇറങ്ങുന്ന ഭാഗങ്ങളിൽ ആഴം കുറവായും, അടിത്തട്ട് ഉറപ്പുള്ളതായും (ചെളിയില്ലാതെ) സംരക്ഷിക്കേതാണ്. ക്രമാതീതമായി ജലനിരപ്പ് ഉയർത്തുന്ന സ്രോതസ്സുകൾ ഉള്ള കുളങ്ങളിൽ അധികജലം ഒഴുകിപ്പോകാൻ സംവിധാനം ഉണ്ടാക്കേണ്ടതാണ്. കുളങ്ങളിൽ നിക്ഷേപിക്കുന്ന മത്സ്യങ്ങൾ കഴിവതും നാടൻ ഇനങ്ങൾ ആയിരിക്കേണ്ടതാണ്. വാണിജ്യാടിസ്ഥാനത്തിൽ മത്സ്യക്കൃഷി നടത്താൻ സാദ്ധ്യമായ കുളങ്ങളിൽ മറ്റ് മത്സ്യങ്ങളെയും വളർത്താവുന്നതാണ്. കുളത്തിൽ നിന്നു കോരിമാറ്റിയ മണ്ണും ചെളിയും സംരക്ഷണ ജോലികൾക്ക് ആവശ്യമില്ലാത്തതോ, ഉപയോഗയോഗ്യമല്ലാത്തതോ ആയ സാഹചര്യങ്ങളിൽ അത് കുളത്തിനടുത്ത് നിക്ഷേപിക്കാവുന്നതല്ല. കല്ലുകെട്ട് ആവശ്യമില്ലാത്ത ഭാഗങ്ങളിൽ അനുയോ

ജ്യമായ സസ്യങ്ങൾ വച്ചുപിടിപ്പിക്കേണ്ടതാണ്. കര ഇടിയാനോ, സമീപ വിളകൾക്കോ, പുരയിടങ്ങൾക്കോ നാശം ഉണ്ടാകാനോ സാധ്യതയുണ്ടെങ്കിൽ മാത്രം കല്ലുകൊണ്ട് വശങ്ങൾ കെട്ടിയാൽ മതിയാകുന്നതാണ്. കുളം അതിന്റെ സ്വാഭാവിക അവസ്ഥയിൽ സംരക്ഷിക്കപ്പെടുകയാണ് വേണ്ടത്. കുളത്തിന്റെ വശങ്ങൾ ചരിവ്കൂട്ടി ചെയ്യാൻ സാദ്ധ്യമായിടത്ത് ജൈവരീതി അവലംബിക്കേണ്ടതാണ്. ആഴമുള്ള കുളങ്ങൾക്ക് കര സംരക്ഷണത്തിന് ചെറുമതിലോ ഇരുമ്പ് വേലിയോ നിർമ്മിക്കാവുന്നതാണ്.

8.5. തദ്ദേശസ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളുടെ വാർഷിക പദ്ധതിയിൽ നിർബന്ധിത പദ്ധതികളുടെ ഗണത്തിൽ ഉൾപ്പെടുത്തിയാണ് കുളങ്ങളുടെ സംരക്ഷണ പദ്ധതി നടപ്പാക്കേണ്ടത്. തരംതിരിവും നടപടിക്രമങ്ങളും 15.06.2012 ലെ സർക്കാർ ഉത്തരവ് (ആർ.ടി.) 968/12/തസ്വഭവ എന്ന സർക്കാർ ഉത്തരവിൽ (പന്ത്രണ്ടാം പഞ്ചവൽസര പദ്ധതി 2012-17) 3 (2), 4 (5), 9 (എ)(i) എന്നീ ഖണ്ഡികയിൽ ഉത്തരവായിരിക്കുന്ന പ്രകാരമായിരിക്കേണ്ടതാണ്.

8.6. ഈ പദ്ധതി നടത്തിപ്പിനായി പഞ്ചായത്ത് തലത്തിൽ പ്രസിഡന്റ് അദ്ധ്യക്ഷനായി ഒരു പ്രത്യേക സമിതി രൂപീകരിക്കേണ്ടതാണ്. ഇതിൽ ജൈവവൈവിധ്യ മാനേജ്മെന്റ് കമ്മിറ്റിയുടെ ഒരു പ്രതിനിധി, പദ്ധതിയിൽ ഉൾപ്പെട്ടിട്ടുള്ള മറ്റ് സർക്കാർ വകുപ്പുകളുടെ പ്രതിനിധികൾ, വാർഡ് അംഗം, ഭൂമിത്രസേന ക്ലബ്ബ് ഉള്ള സ്ഥലങ്ങളിൽ അതിന്റെ ചുമതലയുള്ള അധ്യാപകൻ, പ്രാദേശിക പരിസ്ഥിതി സംഘടനകളുടെ ഒരു പ്രതിനിധി, ഗ്രാമപഞ്ചായത്തിൽ ജനകീയ ജൈവവൈവിധ്യ രജിസ്റ്റർ (പി.ബി.ആർ.) തയ്യാറാക്കുന്ന പദ്ധതിയുടെ പഞ്ചായത്ത് കോ-ഓർഡിനേറ്റർ എന്നിവരും പഞ്ചായത്ത് പ്രസിഡന്റിന് ഉൾപ്പെടുത്താവുന്ന മറ്റ് അംഗങ്ങളും അടങ്ങുന്ന എന്നാൽ പത്തിലധികം അംഗങ്ങളില്ലാത്ത ഒരു മേൽനോട്ടസമിതി രൂപീകരിക്കേണ്ടതാണ്. സമിതിയുടെ കൺവീനർ ബി.എം.സി. സെക്രട്ടറി കൂടിയായ പഞ്ചായത്ത് സെക്രട്ടറി ആയിരിക്കേണ്ടതാണ്. പഞ്ചായത്ത് കമ്മിറ്റിയുടെ കാലാവധിയായിരിക്കും മേൽനോട്ട സമിതിയുടെ കാലാവധി.

8.7. സർക്കാരിൽ നിക്ഷിപ്തമായിരിക്കുന്ന കുളങ്ങൾ, പ്രത്യേകിച്ച് വരൾച്ച ബാധിത പ്രദേശങ്ങളിലുള്ളവ, അങ്ങനെ തന്നെ സംരക്ഷിക്കേണ്ടതാണ്. ഇവ സ്വകാര്യ വ്യക്തികൾ കൈവശപ്പെടുത്തുകയോ ഉപയോഗശൂന്യമായി കിടക്കുകയോ ചെയ്യുകയാണെങ്കിൽ ജലശേഖരണാർത്ഥം പുനരുജ്ജീവിപ്പിക്കേണ്ടതാണ്.

8.8. ഉപേക്ഷിക്കപ്പെട്ട കുളങ്ങളും ചതുപ്പുകളും ജലസംഭരണികളാക്കി നിലനിർത്തി മത്സ്യസംരക്ഷണ/മത്സ്യകൃഷി കേന്ദ്രങ്ങളാക്കാവുന്നതാണ്.

8.9. കുളങ്ങളുടെ കാര്യത്തിൽ എന്നതുപോലെ അരുവികളും (springs) ഊറ്റുറവകളും സംരക്ഷിക്കാൻ പ്രാദേശികതലത്തിൽ നടപടിയുണ്ടാകേണ്ടതാണ്.

8.10. സംസ്ഥാനത്തെ കുളങ്ങളുടെ സ്ഥിതിവിവരക്കണക്ക് തയ്യാറാക്കി മേൽനടപടിക്കായി ബന്ധപ്പെട്ടവർക്ക് സമർപ്പിക്കണം.

8.11. കിണറുകൾ വറ്റി വരളാൻ സാധ്യതയുള്ള ഇടങ്ങളിൽ ഭൂഗർഭജലം കൂടുതൽ ഉപയോഗപ്പെടുത്താനുള്ള സാധ്യത കണക്കിലെടുത്ത് അത്തരം പ്രദേശങ്ങളി

ലുള്ള ഉപേക്ഷിക്കപ്പെട്ട ജലസംഭരണികൾക്ക് മുൻഗണന നൽകി പുനരുജ്ജീവിപ്പിക്കേണ്ടതാണ്.

(9) മേൽനോട്ടം

9.1. പ്രാദേശിക തലത്തിൽ ഗ്രാമപഞ്ചായത്തുകൾ തന്നെ ജലസ്രോതസ്സുകൾ സംരക്ഷിക്കുന്നതിൽ നേതൃത്വം നൽകേണ്ടതാണ്. ഇതിനായി പഞ്ചായത്തുകൾക്ക് ജൈവവൈവിധ്യ പരിപാലന സമിതികളുടെ (ബി.എം.സി.) സഹായം തേടാവുന്നതാണ്. കൂടാതെ പാരിസ്ഥിതിക ബോധവൽക്കരണ - അവബോധ പരിപാടികൾക്കായി സർക്കാരിന്റെ ധനസഹായത്തോടെ പ്രവർത്തിക്കുന്ന ദേശീയ ഹരിത സേന (എൻ.ജി.സി.) പരിസ്ഥിതി വകുപ്പിന്റെ ഭൂമിത്രസേന, ജൈവവൈവിധ്യ ബോർഡ് സംഘടിപ്പിക്കുന്ന പരിശീലന പരിപാടികൾ, മലിനീകരണ നിയന്ത്രണ ബോർഡിന്റെ പദ്ധതികൾ എന്നിവയും ഏകോപിത രീതിയിൽ നടപ്പാക്കാവുന്നതാണ്.

9.2. പരിസ്ഥിതി സംഘടനകളുടെ സഹായവും ജലാശയ സംരക്ഷണത്തിനായി തേടാവുന്നതാണ്.

9.3. നദികളുടെയും ബന്ധപ്പെട്ട ജലസ്രോതസ്സുകളുടെയും സംരക്ഷണം മുൻനിർത്തി അക്കാര്യത്തിൽ സന്നദ്ധസേവനത്തിന് തയ്യാറുള്ള വിരമിച്ച വിദഗ്ധർ, ശാസ്ത്രജ്ഞർ, സർക്കാർ ഉദ്യോഗസ്ഥർ, സന്നദ്ധരായ മറ്റുള്ളവർ എന്നിവരും, പരിസ്ഥിതി സാമൂഹ്യ പ്രവർത്തകരും ഉൾപ്പെടുന്ന കായൽ/ നദീതട ഉപദേശക സമിതികൾ രൂപീകരിക്കാവുന്നതാണ്. പഞ്ചായത്തുകൾക്ക് ജലസ്രോതസ്സുകളുടെ സംരക്ഷണത്തിന് ആവശ്യമായ പദ്ധതികൾ രൂപപ്പെടുത്തുന്നതിനുള്ള സഹായം ഉൾപ്പെടെ വേണ്ടുന്ന സാങ്കേതിക സഹായം ഈ സന്നദ്ധ സമിതികൾ പ്രദാനം ചെയ്യണം. ജലസ്രോതസ്സുകളുടെ ഏകോപിത സംരക്ഷണ നടപടികൾ ബന്ധപ്പെട്ട വകുപ്പുകളെകൊണ്ട് സ്വീകരിക്കാൻ ഈ സന്നദ്ധ സമിതികൾക്ക് സാധിക്കണം.

10. ജലസ്രോതസ്സുകളുടെ സംരക്ഷണം ത്രിതല പഞ്ചായത്തുകളുടെ വാർഷിക പദ്ധതികളിൽ ഉൾപ്പെടുത്തിയും ഗ്രാമപഞ്ചായത്തുകളും ജില്ലാ കളക്ടർമാരും കൈകാര്യം ചെയ്യുന്ന നദി മാനേജ്മെന്റ് ഫണ്ട്, നിലവിലുള്ള കേന്ദ്ര സർക്കാർ പദ്ധതികൾ, ജലസേചനം, മലിനീകരണ നിയന്ത്രണം, ശുചീകരണം, മത്സ്യബന്ധനം, സാമൂഹ്യ വനവൽക്കരണം മുതലായവയിൽ ഉൾപ്പെടുത്തിയും, സംസ്ഥാന സർക്കാരിന്റെ ത്രിതല പഞ്ചായത്ത് രാജ് സ്ഥാപനങ്ങൾക്ക് വാർഷിക പദ്ധതികളിൽ ഉൾപ്പെടുത്തിയും, നടപ്പാക്കാവുന്നതാണ്.

11. സംസ്ഥാനത്തെ ജലസ്രോതസ്സുകളുടെ മലിനീകരണ സ്ഥിതി സംബന്ധിച്ച് മലിനീകരണ നിയന്ത്രണബോർഡ് തയ്യാറാക്കുന്ന വാർഷിക റിപ്പോർട്ടിൽ ഈ ഉത്തരവ് പ്രകാരം വിവിധ വകുപ്പുകളും സ്ഥാപനങ്ങളും സ്വീകരിച്ച നടപടികളും അവയുടെ ഫലവും റിപ്പോർട്ട് ചെയ്യേണ്ടതാണ്. വിവിധ വകുപ്പുകളും ഏജൻസികളും ജലസ്രോതസ്സുകളുടെ സംരക്ഷണത്തിനായോ ഉപയോഗത്തിനായോ അവയിൽ ഏതെങ്കിലും പ്രവർത്തനങ്ങൾക്കായോ പദ്ധതി തയ്യാറാക്കുന്ന വേളയിൽ ഈ ഉത്തരവുകൾ പാലിക്കേണ്ടതാണ്.

12. ഈ ഉത്തരവുകൾ പ്രകാരം മേൽനടപടികൾ സ്വീകരിക്കേണ്ട വകുപ്പുകൾ/

സ്ഥാപനങ്ങൾ/പഞ്ചായത്ത് സ്ഥാപനങ്ങൾ അതാതിന് ആവശ്യമായ വിശദമായ നിർദ്ദേശങ്ങൾ ഉൾപ്പെടുത്തി പദ്ധതി റിപ്പോർട്ടുകൾ തയ്യാറാക്കി 10-ാം ഖണ്ഡികയിൽ പരാമർശിക്കുന്ന സാമ്പത്തിക സ്രോതസ്സുകൾ ഉപയോഗപ്പെടുത്തി നടപ്പാക്കാവുന്നതാണ്.

13. ജലസ്രോതസ്സുകളുടെ നിലനിൽപ്പിന് ഭീഷണിയും മലിനീകരണത്തിന് കാരണമാകുന്നതുമായ പാരിസ്ഥിതിക പ്രതിലോമ നടപടികൾ, അത്തരം നടപടികൾ നടന്ന ഉടനെ അഥവാ നടത്തുന്ന വേളയിൽത്തന്നെ അതാത് ഗ്രാമപഞ്ചായത്ത്/മുനിസിപ്പാലിറ്റി/മുനിസിപ്പൽ കോർപ്പറേഷനുകളിലെ ജൈവവൈവിധ്യ പരിപാലന സമിതി (ബി. എം. സി.), അതാത് സംഗതിപോലെ, മേൽനടപടിക്ക് നിയമാനുസൃത ബാധ്യതയുള്ള അധികാരികളെ അറിയിക്കേണ്ടതാണ്. ഈ വിധ അറിയിപ്പുകളിൽന്മേൽ ബന്ധപ്പെട്ട അധികാരസ്ഥാനങ്ങൾ/സ്ഥാപനങ്ങൾ സത്വര നടപടികൾ സ്വീകരിക്കേണ്ടതും ജലസ്രോതസ്സുകളിൽ നിയമാനുസൃതമല്ലാത്തതോ ഈ ഉത്തരവുകൾക്ക് വിരുദ്ധമോ ആയ യാതൊരുവിധ ഇടപെടലുകളും മലിനീകരണ നടപടികളും കയ്യേറ്റങ്ങളും നടക്കുന്നില്ല എന്നും അവ നിയമാനുസൃത രീതിയിൽ നിലനിൽക്കുകയും സംരക്ഷിക്കപ്പെടുകയും ചെയ്യുന്നു എന്ന് ഉറപ്പാക്കേണ്ടതുമാണ്.

ഗവർണ്ണറുടെ ഉത്തരവിൻപ്രകാരം,

പി. മാര പാണ്ഡ്യൻ,
പ്രിൻസിപ്പൽ സെക്രട്ടറി.

സെക്രട്ടറി, കേരള നിയമസഭ (ഉപരിപത്രം സഹിതം)

സെക്രട്ടേറിയറ്റിലെ എല്ലാ വകുപ്പുകൾക്കും

ബന്ധപ്പെട്ട എല്ലാ വകുപ്പ് അദ്ധ്യക്ഷന്മാർക്കും

ബന്ധപ്പെട്ട എല്ലാ ബോർഡ്/കോർപ്പറേഷൻ ചീഫ് എക്സിക്യൂട്ടീവുകൾക്കും

രജിസ്ട്രാർ, കേരള കാർഷിക സർവ്വകലാശാല

രജിസ്ട്രാർ, കേരള ഫിഷറീസ് സർവ്വകലാശാല

രജിസ്ട്രാർ, കൊച്ചിൻ യൂണിവേഴ്സിറ്റി ഓഫ് സയൻസ് & ടെക്നോളജി

എല്ലാ ജില്ലാ കളക്ടർമാർക്കും

എല്ലാ റവന്യൂ ഡിവിഷണൽ ഓഫീസർമാർക്കും
(ജില്ലാ കളക്ടർ മുഖേന)

എല്ലാ ജില്ലാ മെഡിക്കൽ ഓഫീസർമാർക്കും
(ആരോഗ്യ വകുപ്പ് ഡയറക്ടർ മുഖേന)

എല്ലാ തഹശീൽദാർമാർക്കും
(ലാന്റ് റവന്യൂ കമ്മീഷണർ മുഖേന)

എല്ലാ പഞ്ചായത്ത് സെക്രട്ടറിമാർക്കും
(പഞ്ചായത്ത് ഡയറക്ടർ മുഖേന)

എല്ലാ പോലീസ് സ്റ്റേഷൻ ഹൗസ് ഓഫീസർമാർക്കും
(സംസ്ഥാന പോലീസ് ചീഫ് മുഖേന)

എല്ലാ ജില്ലാ ജിയോളജിസ്റ്റുമാർക്കും
(മൈനിംഗ് & ജിയോളജി ഡയറക്ടർ മുഖേന)

എല്ലാ തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങൾക്കും

ഡയറക്ടർ, ഇൻഫർമേഷൻ & പബ്ളിക് റിലേഷൻസ് (പ്രസ് റിലീസ്/വെബ് & ന്യൂ മീഡിയ) (*ആവശ്യമായ പ്രചാരണം നൽകുന്നതിന്*)

ധനകാര്യ വകുപ്പ്
(29-4-2014-ലെ 34384/വ്യയം-ബി 2/14/ധന പ്രകാരം)

റവന്യൂ വകുപ്പ്
(20-10-2014-ലെ ഡി.ഒ. കത്ത് നമ്പർ 8163/പി 1/14/റവ. പ്രകാരം)

പൊതുഭരണ (എസ്. സി.) വകുപ്പ്
(10-12-2014-ലെ ഇനം നമ്പർ 6104)

കരുതൽ ഫയൽ/ഓഫീസ് കോപ്പി

ഉത്തരവിൻപ്രകാരം

(ഒപ്പ്)

സെക്ഷൻ ഓഫീസർ

അനുബന്ധം

(ഖണ്ഡിക 6.1. ൽ സൂചിപ്പിക്കുന്നതു പ്രകാരം)

1. കേരള ജലസേചനവും ജലസംരക്ഷണവും നിയമം - 2003
2. കേരള നദീതീര സംരക്ഷണവും മണൽവാരൽ നിയന്ത്രണവും നിയമം - 2001
3. കേരള നെല്പാടങ്ങളും തണ്ണീർത്തടങ്ങളും സംരക്ഷണ നിയമം - 2008
4. കേരള പഞ്ചായത്ത് രാജ് നിയമം - 1994
5. കേരള മുനിസിപ്പാലിറ്റി നിയമം - 1994
6. ജല (മലിനീകരണം തടയലും നിയന്ത്രണവും) നിയമം - 1974
7. പരിസ്ഥിതി (സംരക്ഷണ) നിയമം - 1986
8. കേരള ഭൂമി പതിവ് ചട്ടങ്ങൾ
9. തീരദേശ നിയന്ത്രണ വിജ്ഞാപനം - 2001
10. തണ്ണീർത്തട (സംരക്ഷണവും, പരിപാലനവും) ചട്ടങ്ങൾ - 2010
11. ജൈവവൈവിധ്യ നിയമം - 2002
12. കേരള ഉൾനാടൻ മത്സ്യബന്ധനവും അക്വാകൾച്ചറും നിയമം - 2010
13. മേൽ നിയമങ്ങൾ പ്രകാരമുള്ള ചട്ടങ്ങൾ
14. കേരള ഭൂസംരക്ഷണ നിയമം - 1957
15. കേരള പോലീസ് നിയമം

PRINTED BY THE SUPERINTENDENT OF GOVERNMENT PRESSES AT THE
GOVERNMENT CENTRAL PRESS, THIRUVANANTHAPURAM 2015